

Ungdomar, identitet och konsumtion

Martina Lönnberg

Martina Lönnberg

EXAMENSARBETE	
Arcada	
Utbildningsprogram:	Företagsekonomi
Identifikationsnummer:	6936
Författare:	Martina Lönnberg
Arbetets namn:	Ungdomar, identitet och konsumtion
Handledare (Arcada):	Peter Mildén
Uppdragsgivare:	
<p>Sammandrag:</p> <p> </p> <p>Detta examensarbete har utförts som en del av ett forskningsprojekt benämnt ”Young 2008”. Undersökningen baserar sig på antaganden att det har skett betydande förändringar såväl i värderingar, attityder och beteenden bland den generation av ungdomar som har vuxit upp med Internet, globalisering och kommersialisering av personliga relationer. Syftet med detta examensarbete var att kartlägga ungdomars identitet gentemot ungdomarnas konsumtion. Avsikten med undersökningen var att se hur ungdomarna formar sin egen identitet och hur ungdomars konsumtion ser ut. Metoden för undersökningen var en kvalitativ forskningsintervju, och själva materialet bestod av ungdomar i åldern 16 och 24. Intervjun gav i stort sätt liknande svar i båda åldersgrupperna.</p>	
Nyckelord:	Ungdom, identitet, konsumtion
Sidantal:	59
Språk:	Svenska
Datum för godkännande:	11.05.2010

DEGREE THESIS	
Arcada	
Degree Programme:	
Identification number: 6936	
Author: Martina Lönnberg	
Title:	
Supervisor (Arcada): Peter Mildén	
Commissioned by:	
<p>Abstract:</p> <p>This thesis has been carried out as part of a research project called “Young 2008”. The study is based on assumptions that have been significant changes both in values, attitudes and behavior among the young generation who have grown up with the Internet, globalization and commercialization of personal relationships. The purpose of this study was to identify young people's identity in relation to youth consumption and to see how young people shape their own identity and how their consumption looks like. The method of this research was a qualitative research interview, and the material consisted of young people aged between 16 and 24. The interview resulted in significant ways similar responses in both age groups.</p>	
Keywords:	Youth, identity, consumption
Number of pages:	59
Language:	Swedish
Date of acceptance:	11.05.2010

INNEHÅLL

1	INLEDNING	7
2	DET POSTMODERNA SAMHÄLLET	8
3	SOCIALISATIONSPROCESSEN	9
4	UNGDOM	10
4.1	Ungdomsperioden.....	11
4.2	Ungdomskulturen.....	11
4.3	Ungdomsperioden i dagens samhälle.....	13
5	ATT FORMA SIN EGNA IDENTITET	15
5.1	Ungdomar och identitet.....	16
6	KONSUMTION	17
6.1	Konsumentbeteende.....	19
6.2	Konsumtionen idag	21
6.3	Ungdomars konsumtion	21
6.4	Ungdomar och livsstil.....	22
7	SLUTSATSER ANGÅENDE UNGDOMARS IDENTITET OCH KONSUMTION ...	23
8	SYFTE OCH FRÅGESTÄLLNINGAR	24
9	METOD	24
9.1	Urval.....	25
9.2	Avgränsningar	26
10	FRÅGEGUIDE	26
10.1	Tema 1: Ungdomskultur.....	27
10.2	Tema 2: Utbildning och arbete.....	27
10.3	Tema 3: Socialisationsprocessen och identiteten	28
10.4	Tema 4: Familj	29
10.5	Tema 5: Konsumtion.....	29
10.6	Sammanställning	30
10.7	Genomförandet av intervjuerna	32
10.8	Analysmetod	32
11	RESULTAT	33
11.1	De yngre informanterna, 16-åringarna.....	33

11.1.1	<i>Tema 1: Ungdomskultur</i>	33
11.1.2	<i>Utbildning och arbete</i>	35
11.1.3	<i>Tema 3: Socialisationsprocessen och identiteten</i>	37
11.1.4	<i>Tema 4: Familj</i>	39
11.1.5	<i>Tema 5: Konsumtion</i>	41
11.2	De äldre informanterna, 24-åringarna	44
11.2.1	<i>Tema 1: Ungdomskultur</i>	44
11.2.2	<i>Utbildning och arbete</i>	45
11.2.3	<i>Tema 3: Socialisationsprocessen och identiteten</i>	48
11.2.4	<i>Tema 4: Familj</i>	50
11.2.5	<i>Tema 5: Konsumtion</i>	52
12	DISKUSSION	55
12.1	Skillnader mellan 16-åringarna och 24-åringarna	56
12.2	Reliabilitet och validitet	59
	KÄLLOR	60

Bilagor:	Bilaga 1: Intervju 1, yngre 1 (Y1)
	Bilaga 2: Intervju 2, yngre 2 (Y2)
	Bilaga 3 : Intervju 3, yngre 3 (Y3)
	Bilaga 4: Intervju 4, äldre 1 (Ä1)
	Bilaga 5: Intervju 5, äldre 2 (Ä2)
	Bilaga 6: Intervju 6, äldre 3 (Ä3)

1 INLEDNING

Uppkomsten av det moderna samhället medför att förutsättningarna förändras drastiskt för individen att forma sin identitet. I vårt samhälle finns olika normer och det är en väldigt stor press på ungdomar, de ska nå upp till de normativa krav som samhället och omgivningen ställer. Dessutom ska de kunna hantera detta tillsammans med alla olika val som finns i samhället.

Det har blivit en allt längre process att forma sin egen identitet, för dagens ungdomar betyder det att det sker konstant en identitetsutveckling där de formar sin identitet om och om igen tills de kommer in i vuxenlivet. Ungdomars identitetsutveckling beror i hög grad på omgivningen, det vill säga hemmet, skolan, arbetsplatsen och samhället.

Dessutom upplever den unga människan en allt längre period då hon inte är produktionsduglig, men är mycket duglig som konsument. Konsumtionen fungerar som ett sätt att forma sin egen personlighet. Ungdomarna använder produkter och varumärken för att få inflytande och för att bygga en egen personlighet. En viktig aspekt är hur nöjda ungdomar är med olika konsumtionsrelaterade områden och hur dessa områden samspekar med hur nöjda de är med tillvaron i allmänhet.

Ungdomarna och ungdomskulturen anses vara en så kallad barometer för förändringar av värderingar och attityder i samhället. Det är därför viktigt att ta i beaktande hurdana värderingar och tankar ungdomarna har och lära oss att förstå dem.

Ett annat problem som dykt upp genom forskning om ungdomar och ungdomskultur är att det har blivit allt svårare för ungdomarna att uppfatta vad tillvaro egentligen är och hur man stöder sin egen tillvaro i samhället, exempelvis genom att man hänvisar till sin utbildning, sitt yrke eller sitt arbete. Ungdomarna har svårt att komma in på arbetsmarknaden och på en utbildning, därför har ungdomarna svårt att hitta element som stöder ungdomens tillvaro och identitetsbildning. Hur ungdomen förhåller sig till arbete och utbildning går oftast hand i hand med hur ungdomen upplever pengar, uppehälle och konsumtion.

2 DET POSTMODERNA SAMHÄLLET

För att beskriva postmaterialism använder man värderingar vars mål är att betona en människas självförtroende. Postmodernismen är en tid då det inte finns några gränser, och där ingenting är på förhand givet. Enligt Wikipedia (2009) är den postmoderna människan både rot- och rastlös och livet ses som en uppsättning av kortvariga förflyttningar och rollbyten. Människor gör insats i hög grad till individuella projekt, och jagar efter såkallade nu-upplevelser. Det postmoderna samhället är ett samhälle där var och en ständigt måste skapa och omskapa sitt eget jag och sin egen verklighet.

Postmodernismen föddes efter industrialismen. I och med postmodernismen har det uppkommit ny teknologi och en utvecklad informationsteknologi. Globala informationsnät är typiskt för postmodernismen, vilket leder till kulturella förändringar runtomkring i världen. Den postmoderna tiden leder också till förändringar i människors attityder, värderingar och livsstil. Postmodernismen berör ändå endast de rikare länderna. I dagens värld har de stora ideologierna mist sin betydelse, exempelvis bibeln och marxismen. På detta sätt är samhället för tillfället i en moralisk nedgång. (jfr Helve 1993:99–100)

Man kan förklara postmaterialismen med två antaganden. Det första antagandet är teorin om knapphet, där man prioriterar högst det som det råder brist på i samhället. Den andra hypotesen behandlar hypotesen om socialisering, det vill säga en människas grundläggande värderingar är i stort sett de som människan lärt sig under sin ungdomstid. Om man slår ihop dessa två hypoteser kan man se att de generationer som fötts efter andra världskriget har haft en relativt trygg ekonomisk bakgrund, och därför har de inte lika högt värdesatt ekonomisk och fysisk säkerhet. Dessa generationers prioritering har varit mot livskvalitet och immateriella värderingar. Värderingarna har förändrats från materiella till postmateriella. Om inte de grundläggande fysiska behoven blir uppfyllda är immateriella värderingarna av liten betydelse. Till exempel svältande människor kan göra nästan vad som helst för att få mat. (Inglehart 1990:67–68)

De ungdomar som har postmaterialistiska värderingar ser kritiskt på teknologi, vetenskap och ekonomisk tillväxt. Dagens ungdomar har jämfört med sina föräldrar en mer omfattande utbildning och har lärt sig tänka kritiskt. På grund av att dagens ungdom har en mer omfattande utbildning och större ekonomisk trygghet har ungdomen

därmed annorlunda värderingar och attityder än sina föräldrar. Även informationen når människan mycket snabbare än tidigare, detta har naturligtvis lett till en kritisk attityd mot samhället och flera alternativa rörelser har blivit allt populärare, till exempel Greenpeace och Amnesty. (Helve 1993:101)

3 SOCIALISATIONSPROCESSEN

Under barndomen och ungdomstiden sker en socialisationsprocess, det vill säga det är då människan börjar forma sina egna värderingar och normer. Socialisationsprocessen är en process som alla upplever för att bli vuxen, det är en process som man genom går då man blir en samhällsnyttig individ. De centrala faktorerna inom denna process är i riktigt unga år familjen och det värdesystem som omgivningen lämnar. Då barnet blir äldre utvidgas barnets egen referensram, detta sker på grund av att skolan och kamraterna kommer att vara en viktig faktor i själva socialisationsprocessen. (Bjurström 1980:21)

Då man talar om socialisationsprocessen brukar man även tala om internalisering, som är ett viktigt begrepp inom socialisationsprocessen. Internaliseringen beskriver hur omgivningens normer och värderingar sammansmälter med vårt eget medvetande. Internaliseringen är den process då något i vår omgivning (det yttre) återges på något i vårt eget medvetande (det inre), och till slut blir en del av det egna jaget. Det vill säga genom internaliseringsprocessen formas den uppväxande individen av omgivningen. (Bjurström 1980:21)

Enligt Bjurström (1980:21) består samhället av människor och detta innebär i sin tur att vi inte är enbart passiva mottagare av intryck, utan att vi också påverkar den omgivning vi lever i. Detta kallas för externaliseringsprocess. Det vill säga en människa är en aktiv del av sin egen omgivning, därmed lär man sig att hantera den och organisera den på ett nytt sätt. En människa slutar aldrig att lära sig eller att bearbeta sitt värdesystem. Socialisationsprocessen är ständig, men den socialisationsprocess som inträffar under barndomen och ungdomen är av större betydelse än den som sker under vuxentiden.

4 UNGDOM

Det finns flera teorier om när ungdomskulturen egentligen har uppstått. Enligt Ilkka Heiskanen och Ritva Mitchell (1985:10–15) har ungdomskulturen uppstått först på 1950-talet, då grammofonskivorna kom ut på marknaden och då populärmusiken gav fart åt ungdomskulturen. Vissa påstår att författaren och filosofen Jean Jacques Rousseau (1905) har använt begreppet ungdom redan på 1770-talet.

Det finns även många uppfattningar om när ungdomstiden infaller i en människas liv. Rousseau (1905:400–401) anser att ungdomstiden är från femton till tjugo år, medan utvecklingspsykologen Eduard Spranger (1932:35–36) definierar ungdomsåren på följande sätt: för flickor är ungdomsåren från tretton till nitton år, och för pojkar är ungdomsåren från fjorton till tjugotvå år.

I Wikipedia (2009) definieras ungdom på följande sätt: ” ungdom, ofta förknippat med tonåring, är den period då man fortfarande är ung, men inte längre barn (förutom inom juridik om man fortfarande är under den myndighetsålder som är fastslagen i den stat man bor). Ibland räknas människor i åldern 13-25 som ungdomar”. I Wikipedia (2009) definieras tonåring på följande sätt: ” Ordet tonåring, som är bildat efter engelskans teenager, bygger på en observation av svenska räkneords sammansättning: Orden tretton, fjorton, femton, sexton, sju, arton och nitton slutar alla på ändelsen -ton (jämför engelskans -teen). En tonåring är alltså en person som är 13 till 19 år gammal. Begreppet tonåring har uppstått under 1900-talet, och speglar en förändrad verklighet för barn och ungdomar. I det gamla bondesamhället var man barn tills man blev vuxen (ofta i samband med konfirmation eller värnplikt), men tonårstiden eller ungdomstiden (som är en längre och mer svårdefinierbar ålder) innebär numera en lång övergångstid, när man fortsätter sin utbildning men samtidigt har möjlighet att vartefter pröva på olika aspekter av vuxenlivet”.

4.1 Ungdomsperioden

Den perioden som skiljer barndomsåren från vuxentillvaron kallas för ungdomsperioden. Om man vill beskriva en tonårig kunde man beskriva den som en människa som orienterar sig mot kamraterna och vuxna. Dessutom kan man nämna att efter den unga har frigjort sig från sina föräldrar, fortsätter ungdomen till tonårsperioden. Kortfattat kan man säga att detta är en befrielse från barndomen. (Bjurström 1980:14)

Enligt Angelöw & Jonsson (2000:86) pågår ungdomsperioden från 12 till 21 år och tidig vuxenålder från 21 till 35 år. Under ungdomsperioden sker det en ganska snabb utveckling av individen från barn till ungdom, från ungdom till vuxen. Samtidigt sker det en kraftig fysisk utveckling. De unga blir varse om det motsatta könet, nya uppgifter och vuxenvärlden. Hela omgivningen kommer att ställa större krav på ungdomarnas självuppfattning och identitet. Under ungdomsperioden kommer de unga att uppleva en existenskris kring själva identiteten och eventuellt upplevd en identitetsförvirring eller negativ identitet. Förr var föräldrar och skola viktiga relationer, men under ungdomsperioden ökar kamratrelationerna som i sin tur hjälper individen att hitta sin egen identitet. Om existenskrisen överlevs på ett förnuftigt sätt, utvecklar ungdomarna en känsla av att ha funnit sig själva.

Under den tidiga vuxenåldern kommer individen in i arbetslivet, studerar och utbildar sig och därmed får hon/han en strakare förbindelse med andra människor. Om utvecklingen går bra blir individen anpassad i arbetslivet, finner en partner och vågar väcka intresse och därmed uppnår hon/han en grundläggande identitetskänsla av kärlek och tillväxt. Då upplever individen social gemenskap. (Angelöw & Jonsson 2000:86)

4.2 Ungdomskulturen

I dagens samhälle lever de olika generationerna i skilda fysiska, sociala och kulturella miljöer. Åldersklasserna spelar en stor roll då man ska indela människor i olika sociala kategorier. Ju mer åldersklasser det finns i samhället, desto mer söker sig individerna i detta samhälle till sina jämnåriga. På detta sätt uppstår speciella åldersegregerade del- och subkulturer, det vill säga ungdomskulturer. (Bjurström 1980:15–16)

Det har ända sedan 1950-talet funnits traditioner inom ungdomskulturen. Ungdomskulturen förändras ständigt på grund av att det politiska klimatet och på vad den massiva tonårsmarknaden erbjuder ungdomarna. Ungdomskulturen har tolkats och ansetts vara en motkultur eller en oppositionskultur, detta tyder på att ungdomskultur ofta använts för att beskriva på vilket sätt ungdomarnas värdesystem avviker från de vuxnas.

Då man talar om ungdomskultur förknippar man det ofta med mediekultur. Det var först efter andra världskriget som mediekulturens inflytande blev tydlig som följd av att olika elektroniska innovationer började utnyttjas inom varuproduktionen. I och med att dessa medieprodukter fördes ut på varumarknaden ökade också mediekulturens inflytande bland ungdomarna. Under efterkrigstiden förändrades ungdomsperioden, detta berodde på att ungdomarnas köpkraft ökade och tonårsmarknaden växte fram. Denna nya konsumtionsinriktning förändrade socialisationsprocessen och gav en början till en ny form av ungdomskultur. (Bjurström 1980:49–50)

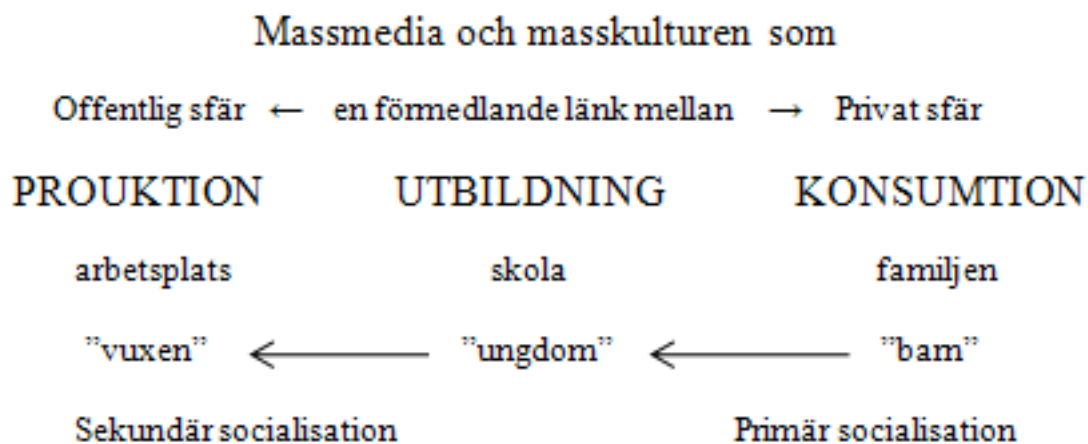
Mediekulturen erbjuder ungdomarna en speciell musikstil, mode, ungdomstidningar och ungdomsprogram. Till ungdomsskedet hör bland annat symboler, bland annat klädstil, smycken och musik. Dessa symboler informerar ungdomen och ungdomens omgivning om ungdomens självständighet. Den kommersiella ungdomskulturen smälter ihop ungdomarna på ett socialt sätt till en enhetlig grupp och samtidigt skapar den enhetliga värden och attityder. En hel del undersökningar har kommit fram till att under själva pubertetsåldern har massmedierna sitt största inflytande på ungdomarnas världsbild. Dessutom ökar mediekulturen kontakterna mellan de jämnåringarna och förstärker de ungas egna identiteter. Ungdomskulturerna spelar en stor roll för ungdomarna då de börjar bli fullvuxna, de hjälper ungdomarna att begripa frigörelsen från sin barndom. (Helve 1993:17–18)

4.3 Ungdomsperioden i dagens samhälle

Nuförtiden går majoriteten av ungdomarna igenom en 2- eller 3-årig gymnasieutbildning efter den obligatoriska skolpliktens slut, och efter detta utbildar de sig vidare. Detta betyder att ungdomarna ställs utanför fasta arbeten och detta ökar antalet ungdomar sysselsatta i deltidsarbete. Många studerar och arbetar samtidigt. Ungdomarna kommer in på arbetsmarknaden och i produktionslivet vid en allt högre ålder, och detta medför att utbildningstiden och ungdomstiden blir allt längre. (Bjurström 1980:43)

Ingenjörer och ekonomer har fått mer politiskt inflytande i det moderna samhället och traditioner från det äldre industriella samhället har försvunnit. Detta påverkar alla livsområden, bland annat bostadsområden, utbildningsinstitutioner och sätt att kommunicera. Orsaken till varför de äldre industriella traditionerna har försvunnit är den kapitaliska ekonomins utveckling. Thomas Ziehe (1993) talar om den kulturella frigörelsen och om den kulturella moderniseringen, med detta menar han bland annat att basen för att forma sin identitet inte längre än de traditionella intrycken. Det finns stora skillnader mellan beteendemönster och levnadssätt då man jämför den äldre generationens ungdom och den moderna ungdomen. Nuförtiden viker den protestantiska uppfattningen om arbetet som en plikt, uppfattningen om vikten av att spara, auktoritetstro och den kristna synen på relationer mellan könen. Den kulturella frigörelsen syns i levnadssätt, inställningen till bruksföremål, fritidsvanor, familjeförhållanden och hur man upplever tid. Förändringen påverkar även människans psykiska struktur. (Ziehe 1991:16–27)

För att få en överskådlig bild av socialisationsprocessen idagens samhälle, kan man utgå från figur 1.

Figur 1. Socialisationsprocessen i dagens samhälle (Erling Bjurström 1980:45).

Hela modellen ger en helhetsbild av de samhällsramar som bygger upp hela socialisationsprocessen under övergången från barn till vuxen. Vi föds in i en konsumtionsgemenskap, det vill säga familjen, som i vårt nuvarande samhälle är grundstommen i den privata sfären. På grund av att familjen inte längre är inblandad i produktionssfären blir den en del av den privata sfären. (Bjurström 1980:45)

Då barn och ungdomar blir konsumenter på tonårsmarknaden tar de del av ett medieutbud som fungerar som en länk mellan den privata och den offentliga sfären. Övergången från barn till vuxen innebär att man tar steget över från expressiv (känslobaserad) verklighet till en instrumentell (ändamålsriktad) verklighet. Övergången från barn till vuxen medför att vi kommer in i nya rollrelationer med dem vi umgås och samarbetar med. För att klara av det vuxna livet krävs det att man ska handla förnuftigt och ändamålsenligt. Dessa krav möter man på utanför familjen, bland annat i skolan och på arbetsplatserna. Själva familjelivet är uppbyggt tvärtom, det vill säga så att man inte behöver prestera något för att ingå i familjegemenskapen. (Bjurström 1980:46)

Innan man tar steget in på arbetsmarknaden träder man in i konsumtionsrollerna. Först tar man som barn del av familjens gemensamma konsumtionsaktiviteter. När barnen börjar närma sig tonåren förlorar familjen sin karaktär av konsumtionsgemenskap och istället dominerar kamratgänget konsumtionsaktiviteterna. Nuförtiden frigör sig barnen från familjens konsumtionsgemenskap allt tidigare och istället riktar barnen mot en ålderssegregerad konsumtionsmarknad. Genom att konsumera olika varor på tonårsmarknaden kan ungdomarna köpa sig en livsstil eller själv konstruera en. Vid en allt tidigare ålder blir barn och ungdomar såkallade halvt självständiga konsumenter, det vill säga de får själva avgöra vilka varor de vill köpa. Dock är ungdomarna, i de flesta fall, ändå ännu beroende av sina föräldrars inkomster för att kunna konsumera. (Bjurström 1980:46)

5 ATT FORMA SIN EGNA IDENTITET

Identiteten formas via uppfattningen om oss själva, grundstenen i vår personlighet, det vill säga det som vi upplever att kännetecknar och skiljer oss från andra, det unika. Identitetsupplevelsen har olika sidor, djupast finns upplevelsen av ”att jag är”. Denna upplevelse tänker man sällan på. Om man har en stabil identitet är den en del av de självklara utgångspunkterna och förutsättningarna i vardagslivet. På en lite högre nivå finns upplevelsen av ”vem och vad jag är”. Denna upplevelse är förknippad med mening och skapande av mening. Det vill säga identiteten i sig svarar mot den mening man gett sina upplevelser, erfarenheter, och de självbilder som är förknippade med dessa. (Wrangsjö 2006:126–127)

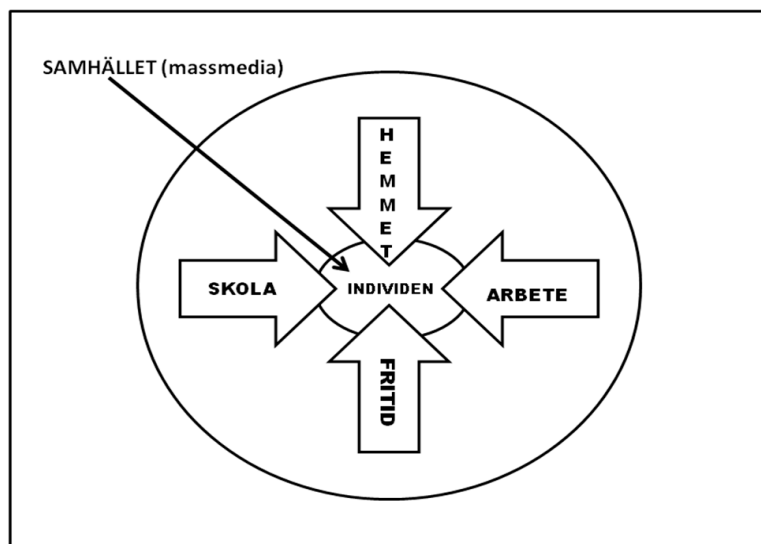
Den kulturella frigörelsen i det moderna samhället skapar nya möjligheter och man upplever inte längre identiteten som något statiskt. Moderniseringsprocessen i samhället medför att man kan uppleva identiteten som någonting flexibelt, det vill säga man kan söka, byta och konvertera sin identitet. Detta förändrar den enskilda individens stabila utformningsprocess, det vill säga att forma den egna identiteten blir en livslång process. Man brukar tala om ”identitetsarbetet”, det vill säga ungdomarna genomför ett slags (osynligt) arbete vilket är väldigt tungt och krisartat och där människan själv måste forma sitt egna liv. (Ziehe 1991:27)

Identiteten fungerar inom olika sociala nätverk. Vår sociala identitet består av alla de grupper vi tillhör och de grupper vi identifierar oss med. Då människorna identifierar sig med sina grupper kan mängden grupper variera och denna mängd kan även variera hos olika människor under olika tidsperioder. Att identifiera sig själv i gruppen kan ske steg för steg, det vill säga individen identifierar sig i några drag som gruppen har och ger upp vissa andra drag. Vissa individuella skillnader finns i vilken grad den sociala identiteten styr individen i stället för den personliga identiteten. (Liebkind 1988:70,75)

5.1 Ungdomar och identitet

I dagens samhälle är ungdomarna varuproducenternas idealkunder. På tonårsmarknaden sker modesvängningar och nya livsstilar ersätter varandra. Dessa svängningar beror på att ungdomarna står utanför produktionen, det vill säga ungdomarna kan inte bygga upp sina identitets- och gruppmarkeringar på samma grund som vuxna exempelvis på en yrkesroll eller ett arbete. Vuxnas yrkesroll och deras deltagande i produktionen bestämmer till stor del konsumtionsmönstren, jaguppfattningen och grupptillhörigheten. För ungdomarna är det i första hand konsumtionsmöjligheterna som erbjuder dem förutsättningar för identitetsbildning och grupptillhörighet. Därför är det mycket lättare att locka ungdomar till att konsumera nya livsstilar, modeideal och varuidentiteter. (Bjurström 1980:48)

Det kommer att ske ett såkallat "identitetsbrott" då individen förkastar den identitet han tidigare byggt upp och anpassar sin självuppfattning efter nya roll- och livsstilsmodeller. Då individen träder in i vuxenlivet är detta ett märke på att individen förenas i produktionssfären som han tidigare isolerats från och ges för första gången en möjlighet för en produktionsidentitet, därför är yrkesrollen en viktig grundsten för vuxenidentiteten. Inträdet i vuxenlivet medför att individen får nya möjligheter och förutsättningar att bygga upp en social identitet. Varje gång då individen tar steget från en åldersklass till en annan förändras förutsättningarna att "komma underfund med sig själv", i likhet med "att komma underfund med samhället". (Bjurström 1980:162)

Figur 2. Hur individens livsmiljö påverkar själva identitetsbildningen.

Figur 2 visar hur ungdomens omgivning påverkar själva identiteten. Samhället (massmedia), skolan, hemmet, arbete och fritid påverkar individen och individens sätt att se på världen. Den närmaste omgivningen för ungdomen är hemmet, kamraterna, skolan och fritisaktiviteterna. Ungdomarna utvecklar en så kallad social kompetens i umgänget med varandra. När man vet hur andra tycker och tänker, vet man också hur man ska bete sig och umgås med andra människor. För att kunna nå en social kompetens måste man ha en egen uppskattning av sig själv och dessutom få andras uppskattning.

6 KONSUMTION

Konsumtionen en mental erfarenhet, en process i människans hjärna och medvetande (Bocock 1993:51). Konsumtion är en process som innehåller flera olika aktiviteter, bland annat val av produkter och tjänster, inköp och användning. Själva processen att köpa och att konsumera kan blanda in många människor som antingen kan ha inflytande över köpvalet eller köpa och använda produkten.

Enligt Ken Peattie (1998:148) brukar marknadsförare se på konsumtion som tillfredsställelse av önskemål och behov genom produkters egenskaper och tekniska prestanda. Han påstår att sociologerna ser konsumtionen som en symbolisk och social process där produkter konsumeras, inte för vad de är och gör, utan för vad de symboliserar.

I traditionell ekonomisk forskning brukar konsumtion jämföras med själva köpet av en vara eller en tjänst. Oftast inleds köpet av förberedelser som går ut på att skaffa information av olika slag, exempelvis om varans funktion, användbarhet, pris, kvalitet, vad andra personer köpt eller använder. Då man ser på konsumtion som en process kan man urskilja fyra steg: köpet (inklusive förberedelser), inpassning, användning och förbrukning. Själva processen kan vara kort eller lång. En tjänst kan förbrukas direkt, exempelvis spel på en automat, köp av ett abonnemang för mobiltelefonen. Det samma gäller för varor, det vill säga en vara kan förbrukas snabbt eller långsamt. Exempelvis en glass som ger mättnad för en stund eller en dator som kan användas under en lång tid. (Ellegård & Sturesson 2003:9)

Enligt Ellegård & Sturesson (2003:10) kan själva köpet uppfattas ur flera olika synvinklar. En av dessa synvinklar är förberedelser, som exempelvis inhämtande av kunskap om den produkt som ska köpas. En annan synvinkel är att se på val och beslut, det vill säga hur man handlar och var man handlar. En tredje synvinkel är att se på handlandet som ett nöje, man kan se det som en social process och som en livsstil. Till slut är det viktigt att nämna själva förbrukningen i konsumentbegreppet. Förbrukningen är bland annat att äta upp ett bröd och att förbränna bensin under en färd. Det kan dock vara den process då resterna av den konsumerade produkten ska lämna hushållet eller konsumtionsplatsen för att komma i avloppet eller komposttunnan.

6.1 Konsumentbeteende

Konsumentbeteende innebär inte enbart forskning om beteende utan även om tankar och känslor både i samband med, före och efter köp. Forskning inom konsumentbeteende kräver förståelse för konsumenters känslor, tankar, beteende och omgivningsfaktorer samt att konsumentbeteende är dynamiskt, det vill säga såväl konsumenter som samhället vi lever i förändras ständigt. Forskning om konsumentbeteende inom ämnet marknadsföring har lånat teorier och metoder från psykologi, antropologi och sociologi. (jfr Ellegård & Sturesson 2003:120)

Under 1950-talet började konsumentbeteende utvecklas som forskningsområde inom marknadsföringsämnet i USA. Forskning om konsumenter och konsumtion har dock funnits betydligt längre tillbaka i tiden. Utvecklingen av konsumentbeteendeforskningen beskrivas utifrån tre olika tidsperioder. Den första perioden var under 1930-talet och var den så kallade formella separationen mellan marknadsföring och nationalekonomi. Detta skedde genom etablerandet av organisationen American Marketing Association och tidskriften *Journal of Marketing*. Forskning inom marknadsföring och konsumentbeteende har influerats till viss del av ämnets rötter i nationalekonomi. Den andra perioden var under 1950-talet i USA då konsumentbeteende började utvecklas som forskningsområde inom marknadsföringsämnet. Den tredje perioden började i början av 1980-talet då nya forskningsperspektiv började utvecklas. (Belk 1995:55–57)

Belk har illustrerat detta i tabell 1, där han beskriver en övergång från gamla till nya perspektiv.

<u>Gamla perspektiv</u>	<u>Nya perspektiv</u>
Positivt	Icke-positivt
* experiment/survey	* etnografer
* kvantitativa	* kvalitativa
* a prioriteori	* framväxande teori
Nationalekonomi/psykologi	Sociologi/antropologi
Mikro	Makro/kulturell
* fokus på köp	* fokus på konsumtion
* betoning på kognition	* betoning på känslor
* amerikansk	*multikulturell

Tabell 1. Gamla och nya perspektiv i konsumentbeteendeforskning (Belk, 1995).

Konsumentbeteendestudier i ett historiskt och internationellt perspektiv fokuserat inom marknadsföringsområdet till stor del på själva köpet, medan konsumtion i form av användning, förbrukning, underhåll och återvinning fått mindre uppmärksamhet. Den historiska överblicken på ämnet konsumtion gör det möjligt att dra vissa slutsatser om hur synen på konsumtionen förändrats över tid. Antaganden om att konsumenten har fullständig information som han/hon använder i sitt beslutsbefattande är omoderna. Konsumenter påverkas av känslor och den situation de befinner sig i. Dagens konsument kan uppleva ett informationsöverflöd, och istället för en omfattande beslutsprocess kan olika tumregler användas, som exempelvis köpa samma varumärke, billigaste varan, miljömärkt etc. Informationsteknologin medför att avståndet mellan producent och konsument minskar i och med att man kan ha direktkontakt via nätet. Konsumenter kan även forma allianser på nätet och på så sätt bli starka tillsammans; konsumenter med erfarenheter av en vara berättar för konsumenter som vill ha information om samma vara eller tjänst. Ett samhälle med hög förändringstakt kan även innebära att barn ibland har kunskap som föräldrar saknar. (Belk 1995:56–57)

6.2 Konsumtionen idag

På 1950 och 1960-talet fungerade köpta konsumtionsvaror som tecken på social och synlig framgång i livet. Nuförtiden lever vi i en annorlunda konsumtionsvärld, vilket betyder att konsumtionen inte direkt är relaterad till att äga någonting. Konsumtion är inte ”att äga”, utan hellre att ”vara”, det vill säga en livsstil. Konsumtionen kan framträda som ett försök för att uttrycka sig själv och för att forma egna erfarenheter, vilket i sin tur kan få en människa att uppleva framsteg i sin egen personlighet. Detta framträder speciellt i den yngre generationens konsumentbeteende. (Ziehe 1991:36)

På 1980-talet dök begreppet livsstil upp i samhällsvetenskapen och speciellt via Pierre Bourdieus (1984) sociologiska undersökningar. Bourdieu undersökte smak- och konsumtionsvanor med vilka de olika sociala grupperna skiljde sig från varandra. Sociologen Anthony Giddens (1991:81) definierade livsstilen som ett rutinförfarande praxis, som gäller exempelvis klädsel, matvanor eller beteende. I den nuvarande konsumtionskulturen är livsstilen oftast kopplad till konsumtion och med detta har man hänvisat till individualiteten, att uttrycka sig själv och ett eget stilmedvetande (Featherstone 1991: 83).

6.3 Ungdomars konsumtion

Ungdomens konsumtionsroller utsträcks till allt högre ålder och ungdomars deltagande i produktionen minskar. Ungdomarna har olika värdeuppfattningar gällande den så kallade produktionsmoralen och konsumtionsmoralen. Dessa är värderingar som förbereder för inträdet i arbetslivet och värderingar som vägleder ungdomarna i deras konsumtions- och fritidsaktiviteter. Konsumtionsmoralen lär sig ungdomarna via sina konsumtions- och fritidsaktiviteter. Medan produktionsmoralen förmedlas via skolan, vänner som arbetar, föräldrarna och andra vuxna. Ungdomen lär sig ofta konsumtionsmoralen direkt, medan produktionsmoralen förmedlas indirekt. (Bjurström 1980:122–123)

Ungdomarna är benägna att pröva olika identiteter och hitta sig själva, på detta sätt blir de en lämplig konsumtionsgrupp. Ungdomarnas och vuxnas konsumtionsroller skiljer sig drastiskt från varandra. Ungdomarna bestämmer själv sina konsumtionsval, men de

är dock beroende av sina föräldrar för att överhuvudtaget kunna konsumera. Ungdomarnas konsumtionsinriktning ändras då de träder in i arbetslivet och får en yrkesroll, detta ger även individen en möjlighet att bygga upp en vuxenidentitet. (Bjurström 1980:123)

Den moderna konsumenten karakteriseras som en person som längtar efter någonting nytt och orutinerat. Dessutom beskrivs den moderna konsumenten som fysiskt passiv, vilket betyder att allting ska vara färdigt packat (exempelvis färdigmat och paketresor). (Bocock 1993:51)

Konsumtionen är en viktig del då man bygger upp sin identitet. Pengarna är ett instrument med vilket ungdomen kan förstärka sin självuppfattning. Konsumtionen ”hjälper” ungdomen att bygga upp sin egen självuppfattning, det vill säga får henne att känna vem hon är och vart hon hör (jfr Bocock 1993).

6.4 Ungdomar och livsstil

På 1960- talet började man tala om livsstil i Amerika. Speciellt under 1980- och 1990-talen betonades livsstilen, eftersom socialklasserna då förlorade sin betydelse i samhället. Inom marknadsföringen och i reklamer började livsstilen bli en mer central faktor för olika konsumtionsprodukter. (Goldman 1992:54)

Ungdomarnas förhållande till olika konsumtionskulturer är mångdimensionella. En del av ungdomarna känner igen konsumtionssamhället och dess konflikt med den hållbara utvecklingen, medan en del av ungdomarna ser nonchalant på framtida hot. Minna Autio (2006b:107-122) anser att bland ungdomar finns det fyra olika slag av konsumenter; den eftertänksamma njutaren, den tankfulla slösaren, den bekymmerfria snåljäpen och den sparsamma materialisten. Steven Miles (2000:31) påstår att alla ungdomar inte köper konsumtionsvaror passivt eller kritiklöst, utan de funderar också på en mening med konsumtionen. De bygger upp sin livsstil via sina egna konsumtionsval.

Ungdomarnas livsstilar uttrycker deras identiteter på ett materialistiskt sätt. Livsstilen avviker från samhällets traditionella värden och från de olika socialklasserna. Enligt

Don Slater (1997:87) kan man byta sin livsstil på samma sätt som man byter kanaler på sin tv.

7 SLUTSATSER ANGÅENDE UNGDOMARS IDENTITET OCH KONSUMTION

Det moderna samhället karakteriseras som ett samhällssystem med dominerande politiskt inflytande av tekniker och ekonomer, och att traditioner bryts ner. Det blir stora skillnader mellan de kulturella beteendemönstren och olika tolknings regler. Ungdomarna kan välja mer fritt hur de vill forma sin livsstil och hur de vill bygga upp sin identitet. Ungdomar tvingas arbeta hårt för sin egen identitet och tvingas att koncentrera sig allt mer på sin psykiska sida. Ungdomarna är mer öppna för samhällliga förändringar, deras rutiner har inte stelnat utan framtiden är öppen och osäker för dem. Allt detta skapar tryck på att hitta en identitet och att pröva på vissa livsstilar. (Ziehe 1991: 252-254)

Ungdomarnas levnadssätt speglar hur de värdesätter saker och ting, därför skapar ungdomarnas livsstil en botten för deras senare liv i vuxen ålder. Modellerna för ungdomarnas livsstilar formas från deras egen omgivning, det vill säga föräldrar eller vänner. Dessutom försöker reklamer och marknadsföring vädja till ungdomarnas livsstil genom att erbjuda dem musik, kläder, filmer och många andra produkter som är förknippade med ungdomskulturen. Till konsumtionskulturen hör att ungdomarna är medvetna om att exempelvis deras kläder, hemmet, hemmets inredning och över huvudtaget allting som har att göra med deras konsumtionsval berättar hurdana konsumenter de är. Konsumtionen har blivit en central del i ungdomarnas livsstil.

8 SYFTE OCH FRÅGESTÄLLNINGAR

Avsikten med undersökningen är att se hur ungdomarna formar sin egen identitet och hur ungdomars konsumtion ser ut, samt hur dessa påverkar deras tankar, föreställningar och attityder. Den tidigare forskningen inom detta ämnesområde är ganska omfattande, vilket gör det svårt att avgränsa och göra eller föreslå några hypoteser för undersökningen. Det är ändå viktigt att undersöka individuella attityder hos ungdomar och hur dessa attityder byggs upp. Dessutom fokuserar denna undersökning på att söka fram hur ungdomarna själv analyserar sig själv och sina attityder.

9 METOD

Metoden för denna undersökning är en kvalitativ forskningsintervju. Syftet med undersökningen är att samla in information om ämnet. På grund av att det inte finns någon klar hypotes är en kvalitativ forskningsmetod bättre än en kvantitativ. Jag har bestämt mig för att genomföra undersökningen med temaintervjuer.

Med hjälp av intervjuer är det möjligt att skapa nya hypoteser och påvisa samband mellan olika fenomen. Därför är en intervju en nyttig metod, speciellt då det som undersöks är ett okänt ämnesområde, och de som svarar förväntas skapa betydelse för undersökningen. (jfr Hirsijärvi & Hurme 2000:35). Själva metoden för temaintervjuer är en så kallad halvstrukturerad intervjumetod, som baserar sig på att intervjuerna indelas enligt olika teman (Hirsijärvi & Hurme 2000:48). Själva intervjun måste följa de teman som valts och som finns i intervjuguiden. I denna undersökning baserar sig temametoden på Hirsijärvi och Hurmes (2000) guide för temaintervjuer.

Teman som behandlas i denna undersökning beskrivs i kapitlet med intervjuguiden. Intervjuerna kommer att spelas in med hjälp av en bandspelare, för att säkerställa en så exakt dokumentation som möjligt. Intervjuerna transkriberas vid analyskedet, för att nyttiga delar ska kunna användas i form av citat.

9.1 Urval

Informanterna i denna undersökning är tre 16 år gamla ungdomar och tre 24 år gamla ungdomar. Jag undersöker båda åldersgrupperna skilt för sig och till slut jämför jag vilka skillnader det finns mellan dessa två åldersgrupper. Det är centralt att undersöka ungdomar i olika åldrar på grund av att ungdomarnas identitet och värdesystem förändras med åldern, ju äldre en ungdom blir desto starkare kommer identiteten och värdesystemet fram i vardagslivet.

Urvalet består av ungdomar från Helsingfors och från Sibbo. Forskningsmaterialet består av sammanlagt sex intervjuer: tre 16-åringar och tre 24-åringar. Till intervjuobjekt valdes finlandssvenska ungdomar, som nåddes via gemensamma bekanta och som till sina egenskaper var lämpliga för undersökningen.

Tabell 2. Urval av finlandssvenska ungdomar

Kön	Ålder
Flicka	16
Flicka	16
Pojke	16
Kvinna	24
Kvinna	24
Kvinna	24

9.2 Avgränsningar

Denna undersökning är begränsad till att utforska ungdomars identitet och hur identiteten påverkar ungdomars värderingar, arbetsmöjligheter, utbildning, konsumtion och framtid. Jag har valt att göra min undersökning så att jag jämför en yngre åldersgrupp med en äldre åldersgrupp och till slut analyserar jag skillnaderna mellan dessa åldersgrupper. Den tidigare forskningen inom detta område är ganska begränsad, vilket gör det svårt att fastställa några specifika hypoteser för undersökningen. På grund av detta är syftet att få in ny information om detta område.

Vid kvalitativa undersökningar är det svårt att veta den optimala mängden för intervjuerna, men enligt Kvale är mängden nuförtiden oftast femton (Hirsijärvi & Hurme 2000:58). De sex intervjuer som hör till denna undersökning borde vara en tillräcklig mängd för att få den information som behövs. Ett större urval skulle vara för arbetskrävande, eftersom transkriberingen av intervjuerna är väldigt tidskrävande.

10 FRÅGEGUIDE

Intervjuerna genomförs med metoden för temaintervjuer, vilket innebär att intervjustommen byggs upp enligt de centrala teman som berör undersökningens ämnesområden. Detta ger en struktur för intervjun och försäkrar att alla viktiga delområden beaktas. En temaintervju baserar sig inte på färdigt formulerade frågor, men frågorna bör i själva intervjutillfället rikta sig mot de olika teman som intervjun bygger på (Hirsijärvi & Hurme 2000:66). Den grundläggande idén bakom hela undersökningen är ungdomarnas värdesystem, identitet, konsumtion och framtid, alla dessa kommer fram i alla temaområden.

Varje temaområde presenteras separat, under följande rubriker. Dessa teman bildar alltså stommen för intervjuerna i denna undersökning. I samband med varje tema presenteras de fästpunkter, som används i intervjutillfället för att garantera att de viktigaste punkterna inom varje tema diskuteras.

10.1 Tema 1: Ungdomskultur

Ungdoms- eller tonårskulturen anses vara en speciell form av sub- eller delkultur vars medlemmar delar bestämda värden, normer och beteendemönster, och med de samma skiljer sig från andra grupper i samhället. Masskulturen och underhållningen förenar och manipulerar ungdomen. Själva ungdomskulturen hjälper den unga att växa upp och hitta sin väg senare i livet. Den hjälper också ungdomen att frigöra sig från barndomen. Ungdomskulturen har en hel del olika symboler, som till exempel klädstil, frisyrier, smycken och musik. Dessa symboler är indikatorer för både den unga och för den vuxna att den unga individen håller på att frigöra sig och bli självständig.

Fästpunkter för ungdomskulturtemat:

- ungdomarna och samhället (samhällsnyttig individ)
- ungdomskulturen och symboler (klädstil, frisyra, smycken och musik)
- fritid och vänner
- masskulturen och ungdomarna.

10.2 Tema 2: Utbildning och arbete

Det andra tematområdet behandlar ungdomars utbildning och arbete. De största problemen för dagens ungdomar är att välja en utbildning och att komma in på själva utbildningsprogrammet. Själva yrkesutbildningen har blivit en slags riskinvestering. Utbildningen leder inte längre direkt till en ställning i yrkeslivet. Livslångt lärande är någonting centralt i det moderna samhället. Dessutom är arbete ett begrepp med en osäker innebörd som ständigt omformas. Allt detta verkar i sin tur på ungdomarnas framtid, exempelvis uppehälle och konsumtion. Den unga åldersklassen är splittrad på så sätt att det finns de som har möjligheter i livet och de som inte har, de som har erfarenhet av arbetslivet och utbildning och de som blir utanför dessa områden.

Fästpunkter för utbildnings- och arbetstemat:

- utbildning och fortsatta studier
- hur viktig är utbildningen
- hur viktigt är arbete
- hur nöjd ungdomen är med sina studier
- hur upplever ungdomen arbete.

10.3 Tema 3: Socialisationsprocessen och identiteten

Det tredje temaområdet är socialisationsprocessen och identiteten. Under själva barndomen och ungdomstiden sker en socialisationsprocess, det vill säga det är då människan börjar forma sina egna värderingar och normer. Socialisationsprocessen är en process som alla människor upplever för att bli vuxen eller en process då man blir en samhällsnyttig individ. De centrala faktorerna inom denna process är i riktigt unga år familjen och det värdesystem som omgivningen lämnar. Då barnet blir äldre utvidgas barnets egen referensram, detta sker på grund av att skolan och kamraterna kommer att vara en viktig faktor i själva socialisationsprocessen.

Moderniseringsprocessen medför att man kan uppleva identiteten som någonting flexibelt, det vill säga man kan söka, byta och konvertera sin identitet. Detta förändrar den enskilda individens stabila formningsprocess, det vill säga att forma den egna identiteten blir en livslång process.

Fästpunkter för socialisationsprocess- och värdesystemtemat:

- olika roller (hemma, skolan och arbetsplatsen)
- framtid, rädslor och lycka
- ungdomen och samhället
- varifrån uppstår ungdomarnas värden (olika referensgrupper; vänner, familj, släktingar).

10.4 Tema 4: Familj

Det är nödvändigt att få in en del information om informanternas bakgrund. Det fjärde temaområdet fokuserar på familjen, det är meningen att få fram en del bakgrundsinformation av ungdomarna. Avsikten med detta tema är att få fram möjliga värden i familjen, bland annat hur föräldrarnas konsumtionsvanor påverkar barnens konsumtion och hur föräldrarna stöder barnet ekonomiskt.

Även i samband med detta tema tas upp hur informanten upplever sin egen generation gentemot sina föräldrars generation. Man brukar tala om att dagens ungdom är bortskämd och att dagens ungdom har det mycket lättare jämfört med föräldrarnas generation.

Fästpunkter för familjetemat:

- hurdan familj
- föräldrarnas stöd gällande utbildning, konsumtion, arbete
- hur viktig är familjen för ungdomen
- uppfostran hemifrån
- föräldrarnas yrke.

10.5 Tema 5: Konsumtion

Det femte temaområdet kartlägger ungdomars attityder, värderingar och beteende gentemot konsumtion. Dessutom undersöker det femte temaområdet hur ungdomarna förhåller sig till pengar, varor och konsumtion. I dagens konsumtionssamhälle spelar varor och pengar en stor roll, därför undrar man hur ungdomarna ska kunna bygga upp sin identitet av tillbudsstående konsumtions möjligheter som verkligen passar ungdomens ekonomiska situation.

Fästpunkter för konsumtionstemat:

- egna attityder, värderingar och beteende gentemot konsumtion
- varifrån ungdomen får pengar; hur mycket och hur säkert
- varifrån får ungdomen sin produktkunskap
- handlandet som ett nöje, som en social process eller som en livsstil
- referensgrupper; filmstjärnor, pop-stjärnor.

10.6 Sammanställning

Den slutliga intervjuguiden består av fem olika temaområden, som är beskrivna ovan. De fungerar som en guide för genomförandet av intervjuerna. Nedan presenteras den slutliga sammanställningen av fästpunkterna för de olika temaområdena.

Tema 1; Ungdomskultur:

- ungdomarna och samhället (samhällsnyttig individ)
- ungdomskulturen och symboler (klädstil, frisyr, smycken och musik)
- fritid och vänner
- masskulturen och ungdomarna.

Tema 2; Utbildning och arbete:

- utbildning och fortsatta studier
- hur viktig är utbildningen
- hur viktigt är arbete
- hur nöjd ungdomen är med sina studier
- hur upplever ungdomen arbete?

Tema 3; Socialisationsprocessen och identitet:

- olika roller (hemma, skolan och arbetsplatsen)
- framtid, rädslor och lycka
- ungdomen och samhället
- varifrån uppstår ungdomarnas värden (olika referensgrupper; vänner, familj, släktingar).

Tema 4; Familj:

- hurdan familj
- föräldrarnas stöd gällande utbildning, konsumtion, arbete
- hur viktig är familjen för ungdomen
- uppfostran hemifrån
- föräldrarnas yrke.

Tema 5; Konsumtion:

- egna attityder, värderingar och beteende gentemot konsumtion
- varifrån ungdomen får pengar; hur mycket och hur säkert
- varifrån får ungdomen sin produktkunskap
- handlandet som ett nöje, som en social process eller som en livsstil
- referensgrupper; filmstjärnor, pop-stjärnor.

10.7 Genomförandet av intervjuerna

Varenda en intervju genomfördes på förhand och på en bestämd tidpunkt och på ett bestämt ställe. De första intervjuerna gjordes i slutet av december 2009 och de sista i början av januari 2010. De yngre informanterna är 16 år och är från Sibbo gymnasium och yrkesskolan Prakticum. De äldre informanterna är 24 år och är från yrkeshögskolan Arcada, Tekniska högskolan och från Hyper Island i Sverige.

En tidpunkt för intervjun bestämdes skilt med var och en. Alla informanter kontaktades per telefon, för att man skulle fastställa en plats och en tid för intervjun. Alla intervjuer gjordes hemma hos mig, på grund av att jag ville att det skulle vara ett så tyst utrymme som möjligt och att det inte skulle finnas några störande faktorer i bakgrunden, så som andras tal eller buller.

Jag förklarade för informanterna att jag skulle banda in deras intervjuer med en bandspelare, för att det skulle vara omöjligt att skriva ned svaren under själva intervjun. Ingen av informanterna vägrade att låta banda sin intervju. Efter att jag hade slutfört intervjuerna transkriberade jag dem till ett skriftligt format, så att jag kunde börja analysera dem.

10.8 Analysmetod

Själva transkriberingen är det första skedet i analysen, det vill säga att överföra intervjuerna till ett skriftligt format. Intervjuerna skrivs ner ord för ord, varje intervju skilt för sig. Resultaten redovisas och analyseras enligt tema, och ungdomarna delas in i två grupper: 16-åringar och 24-åringar. För att underlätta ihop-kopplandet av svaren och intervjubilagorna, i samband med exempelvis citat, markeras de med bokstäver och ett ordningsnummer. Bokstaven Y står för yngre informant, 16-åringar, och bokstaven Ä står för äldre informant, 24-åringar. I utskriften av intervjuerna ändrades inte ordföljder eller språkfel i talspråket, men i vissa citat kan dessa korrigeras för att förtydliga vad informanten menar.

För båda grupperna presenteras resultaten uppdelat enligt temaområden. Därefter förs en diskussion om likheter och olikheter inom de två grupperna och dem emellan. I detta skede analyseras resultaten enligt temaområde och i vissa fall även de enskilda intervjuernas resultat som helheter. I denna del av diskussionen dras slutsatser om vad ungdomen anser om sin egen identitet, konsumtion, ungdomskulturer, familj och hur resultaten stämmer överrens med den tidigare kunskapen om detta ämnesområde. Till analysen hör också kritik om undersökningen och dess reliabilitet och validitet, för att komplettera den diskussionen, som gjorts vid presentationen av resultat och slutsatser.

11 RESULTAT

Detta kapitel innehåller endast en redovisning av resultaten. I detta skede görs inte slutsatser. Den egentliga analysen utförs i diskussionskapitlet, där slutsatser presenteras. De transkriberade intervjuernas resultat presenteras indelade i två grupper: de yngre informanterna och de äldre informanterna, och är fördelade enligt de fem olika teman som presenteras i frågeguiden.

11.1 De yngre informanterna, 16-åringarna

De yngre informanterna består av två 16-åringa flickor (Y1 och Y2) och en 16-årig pojke (Y3). Två av dessa ungdomar (Y2 och Y3) går i yrkesinstitutet Prakticum, båda har nyligen börjat där. En av informanterna (Y1) går i Sibbo gymnasium på första årsklassen.

11.1.1 Tema 1: Ungdomskultur

De yngre informanterna ansåg att det är bra att ha många vänner, men det är viktigt att de är goda vänner. Pojken (Y3) ansåg att det inte får finnas såkallade onödiga vänner.

Alla ansåg att de inte hör till ett gäng. En flicka (Y2) ansåg att det är en kamratkrets och inte ett gäng. Därtill berättade hon att andra kanske anser det vara ett gäng, men hon själv anser att det inte är ett gäng. Alla ansåg även att alla har sin egen stil i deras kamratkrets, alla kan vara sig själv.

Alla tyckte att det inte finns någon speciell ledare i deras kamratkrets. Båda flickorna tyckte att de är de som pratar mest i kamratkretsen. Pojken (Y3) ansåg att alla får göra så som de själv tycker och alla får ha sina egna åsikter. Ingen behöver vara rädd för att säga vad de tycker och tänker.

Alla svarade att de träffar sina kamrater dagligen. Båda flickorna berättade att de brukar umgås på café eller hemma hos någon kamrat. En av flickorna (Y2) berättade att hon brukar sitta med sina vänner på caféet, eftersom de kan röka tobak där. Hon berättade vidare att man inte kan röka hos någon kamrat, för då skulle föräldrarna se det. Hon berättade också att caféet är den enda stället som är tillräckligt stort och att man inte blir utkastad därifrån. Pojken (Y3) svarade att det beror på var man träffas, han sade "lite här och där", för det mesta hemma hos någon kamrat.

För alla är det viktigt att ha vänner som man kan umgås med. Pojken (Y3) berättade att vänner är det viktigaste som finns. Enligt honom stöder och hjälper vännerna och de är de som man kan lita mest på. En av flickorna (Y2) berättade att hon inte skulle må bra om hon inte skulle ha vänner, dessutom påpekade hon att om hon inte skulle ha vänner skulle hon bara tala med sina föräldrar. Den andra flickan (Y1) sade att om man har vänner behöver man inte sitta ensam hemma och att det är viktigt att man kan tala med sina vänner om vad som helst.

Alla konstaterade att då de träffar sina vänner brukar de för det mesta diskutera och ibland brukar de gå på bio. Den ena flickan (Y2) berättade att hon nästan alltid kan vara sig själv med sina vänner, förutom då hon är på dåligt humor eller om det har hänt någonting, då brukar hon leka att allting är bra. Den andra flickan (Y1) ansåg att hon alltid kan vara sig själv och att hon inte behöver utge sig för att vara någon annan än vad hon själv är. Pojken (Y3) svarade att han nog kan vara sig själv i viss mån. Han berättade att på arbetsplatsen har han en viss roll, för där kan man inte helt och hållet visa sin emotionella sida. På arbetsplatsen kan han inte vara sig själv, på samma sätt som hemma med familjen och med vännerna.

11.1.2 Utbildning och arbete

Två av ungdomarna studerar på heltid och en går i skola och arbetar. Den ena flickan (Y1) studerar i Sibbo gymnasium på första årsklassen. Den andra flickan (Y2) studerar på yrkesinstitutet Prakticum i Helsingfors, hon studerar för en dubbelexamen, det vill säga både till merkonom och till student. Pojken (Y3) studerar också på yrkesinstitutet Prakticum i Helsingfors, till merkonom.

Den ena flickan (Y1) valde att studera i gymnasium. Hon ansåg att det var ett bra alternativ, på grund av att hon inte riktigt vet vad hon vill bli när hon blir stor. Den andra flickan (Y2) ansåg att hon inte orkade gå i gymnasium och därför valde hon merkonomutbildningen. Hon anser att merkonomutbildningen är en så öppen linje att hon har möjlighet att få olika arbetsplatser i framtiden. Dessutom berättade hon att en annan orsak till att hon valde merkonomutbildningen var, att hon vill bli polis och för att söka in till polisskolan krävs det en utbildning på andra stadiet. Pojken (Y3) förklarade att merkonomutbildningen var den enda möjligheten för honom, på grund av att hans medeltal inte hade räckt till en studierplats vid något gymnasium.

Den ena flickan (Y1) berättade att hennes föräldrar har påverkat på valet av studieplats, hon sade att hennes föräldrar har sagt att det är bra att gå i gymnasium. Den andra flickan (Y2) ansåg att hon själv har valt studieplatsen, men att hennes föräldrar hade velat att hon skulle ha gått till Sibbo gymnasium. Pojken (Y3) menade att familjen bestämt hans studieplats, för att de har erfarenhet av livet och de vill endast hjälpa.

Alla anser att det är viktigt att studera och att få ett yrke. Den ena flickan (Y1) anser att det är viktigt att studera, så att man har någonting i framtiden och att man inte behöver vara hemlös. Den andra flickan (Y2) tycker att om man inte går i skola och får en utbildning, så kommer framtiden att se väldigt dyster ut. Hon anser att då man inte har pengar så börjar livet gå sämre. Pojken (Y3) tycker att det är viktigt att studera någonting, men han anser att det beror på en själv hur motiverad man är och hur bra lärarna är.

En av flickorna (Y2) är säker på att hon vill studera vidare till polis efter Prakticum. Den andra flickan (Y1) vet inte riktigt ännu om hon vill studera vidare. Hon berättade

att hon kanske vill studera företagsekonomi. Pojken (Y3) tycker att han först ska gå till armén och efter det fortsätta sina studier, kanske tradenomstudier eller ekonomstudier.

Ungdomarnas föräldrar stöder deras studier på olika sätt. Den ena flickans (Y1) föräldrar stöder hennes studier genom att köpa skolböcker och hjälpa henne med läxorna. Den andra flickans (Y2) föräldrar hjälper med läxor och genom att betala bussbiljetter till skolan. Pojkens (Y3) föräldrar stöder honom ekonomiskt, psykiskt och de hjälper honom om han har problem i skolan.

En av flickorna (Y1) tycker att hennes studier ger henne mervärde i livet. Hon tycker att man har mer kunskaper om man har gått ett gymnasium och man har mer möjligheter till fortsatta studier. Hon anser också att det är viktigt att få kunskap och en utbildning. Den andra flickan (Y2) anser att hennes dubbelexamen, merkonom och student, ger henne flera möjligheter. Om hon inte kommer in till polisskolan kan hon söka in till andra skolor också, tack vare att hon också en studentexamen. Pojken (Y3) anser att en merkonomexamen inte är så bra i dag för det finns så många merkonomer i samhället. Han anser också att studierna är lite för lätta, han tycker det är frågan om baskunskaper som nästan alla kan. Han tycker att studentexamen är bra om man efter gymnasiet söker till sådana plaster där det krävs studentexamen.

Ungdomarna tycker att deras studier påverkar deras sätt att leva, på ett eller annat sätt. Den ena flickan (Y1) anser att hon blir klokare då hon studerar och hon tycker att kunskap för henne framåt i livet. Den andra flickan (Y2) anser att merkonomstudierna har med pengar att göra och därför förstår hon bättre hur pengarna används och hur skatterna fungerar. Hon anser också att hon har blivit mer vuxen när hon går i skola. Pojken (Y3) anser att när man lär sig i skolan, så lär man sig med det samma att bete sig i vissa situationer. Till exempel allting som har att göra med handel, så förstår han bättre.

En av ungdomarna (Y2) arbetar och går i skola. De två andra (Y1 och Y3) har arbetat på somrarna, men inte vid sidan om skolan. Den ena flickan (Y2) fick sitt första sommararbete som 12- eller 13- åring. För tillfället arbetar hon på Borgåbladet, där hon skriver unga sidorna. Hon sökte denna plats på grund av att Borgåbladet letade efter en ung person och flickan (Y2) tycker om att skriva. Hon tycker också att det är viktigt att ha en arbetsplats, för att då sitter hon inte bara hemma. Hon anser också att det är viktigt

att få pengar och hon är intresserad av hur allting fungerar. Den andra flickan (Y1) började arbeta som 15 åring i en matbutik. Hon arbetade där för att de i skolan hade en praktikperiod, senare fick hon sommararbete i samma butik. Hon tycker det är viktigt med sommararbete, för då slöar man inte hela sommaren och man får egna pengar. Pojken (Y3) började arbeta som 16 åring. Han har arbetat i små snuttar då och då och när han själv har haft möjlighet. Han nämnde att det är viktigt att ha ett arbete för man måste få en viss inkomst i månaden för att klara sig. Han poängterade också att det är svårt att hitta ett arbete och få det.

11.1.3 Tema 3: Socialisationsprocessen och identiteten

Den ena flickan (Y1) anser att hon inte har roller i skolan, på arbetsplatsen och hemma. Medan den andra flickan (Y2) anser att hon på arbetsplatsen måste bete sig och tänka efter vad hon säger. Och hemma är hon ganska tyst, för hon har talat så mycket redan på arbetsplatsen. Med kamraterna talar hon också mycket. Pojken (Y3) anser att alla har en viss roll i skolan och hemma. Han tycker det beror på hur man har vuxit upp, det vill säga hurdan plats man har fått hemma och i skolan. Han förklarar att hemma är han det mellersta barnet och därför brukar han ta modell av sin storasyster i viss mån och så försöker han lära sin lillasyster saker och ting.

Alla tre tycker att det är intressant att följa med politik och vad som händer i samhället. Den ena flickan (Y1) tycker det är ibland intressant att följa med politik, men då måste ämnet vara intressant enligt henne. Hon tycker även att det är viktigt att veta vad som händer ute i världen. Den andra flickan (Y2) tycker att allting som hon själv förstår om politik är intressant och det som hon inte är så medveten om är inte så intressant. Pojken (Y3) tycker att det är intressant att följa med politiken, för han anser att det är frågan om alla människors synvinklar och tankesätt om livet. Han anser dessutom att det handlar om pengar, att bygga och styra vårt land.

Den ena flickan (Y1) anser att vuxna ser på henne som en vänlig, aktiv och snäll flicka. Den andra flickan tycker att vuxna ser henne som smart och trevligt. Hon vill påpeka att hennes släkt tycker att hon slösar bort sitt liv och att hon inte kan bete sig, medan de som inte hör till släkten tycker hon är duktig. Pojken (Y3) anser att de beror lite på vilka

vuxna man menar. Han påstår att lärarna ser honom som en studerande och föräldrarna ser honom alltid som ett barn.

Ungdomarna anser att de har en betydelse i samhället och att det är viktigt att ha en betydelse. Den ena flickan (Y1) anser att det är viktigt att ha en betydelse i samhället, så att man inte bara sitter och gör ingenting. Den andra flickan (Y2) tycker att hon inte direkt har en betydelse i samhället. Hon anser att hon inte har gjort någonting för samhället, så att hon skulle påverka det direkt. Dock anser hon att det enda sättet hon kunnat påverka är via hennes texter i Borgåbladet, om någon har tyckt om hennes artikel och på så sätt har fått hjälp att hitta en synvinkel på någonting. Pojken (Y3) menar att studerande är framtiden för samhället och att de behöver stöd.

Alla anser att de har en mening i livet. Den ena flickan (Y1) anser att för tillfälle har hon en mening. Den andra flickan (Y2) tycker att hon har en mening på grund av att hon arbetar och förtjänar pengar. Hon får göra det hon vill i livet, bara det inte är något olagligt. Pojken (Y3) anser att han ganska långt får leva så som han själv vill leva. Han säger att han strävar efter att leva så som han själv vill och försöker dra nytta av varje dag. Han anmärker att ingen vet hur länge man lever.

Alla tre brukar umgås med sina vänner och familj på fritiden. Den ena flickan (Y1) brukar vara tillsammans med sina vänner. Om hon måste välja någondera att umgås med, familj eller vänner, skulle hon välja familjen. Hon valde familj på grund av att de stöder henne mera än vännerna gör. Den andra flickan (Y2) brukar på sin fritid spela fotboll och vara tillsammans med vännerna. Om hon skulle välja mellan familj och vänner, skulle hon välja vänner. Hon anser att det är lättare att vara tillsammans med sina kompisar. Men ibland tycker hon om att vara tillsammans med sin familj, speciellt då hon har varit för mycket med sina vänner. Pojken (Y3) anser att han har roligt på sin fritid, men han vill också leva ett stabilt liv. Han tycker om att vara tillsammans med vänner, men han brukar ändå vara tillsammans med familjen också. Han tycker också om elektronik, såsom data, och det brukar han hålla på med på fritiden.

Alla hade något mål i sitt liv och tycker att de kan nå målen i livet. Dessutom tycker båda flickorna (Y1 och Y2) att det är viktigt att veta vad de gör och kommer att göra i skolan och på arbetsplatsen. Pojken (Y3) anser att han alltid organiserar det han gör, men han menar att det ibland kan bli tungt att hela tiden organisera allting. Den ena

flickan (Y1) har som mål att kanske arbeta på en bank och hon sade att hon vill kämpa för att nå sina mål i livet. Den andra flickan (Y2) har som mål i sitt liv att bli polis. Hon berättade att hon egentligen inte har som mål att ha ett arbete med bra lön, för hon anser att poliser inte har bra lön. Dessutom har hon som mål att flytta bort från Sibbo och klara sig på egen hand, hon vill ha ett stabilt arbete och egen bostad. Pojken (Y3) har som mål att äga en egen bostad och kanske ha en egen familj, därtill vill han resa mycket. Han tycker att om man är tillräckligt motiverad så kan man nog nå sina mål, men han tillade att det nog ibland kan komma hinder på vägen för alla.

Den ena flickan (Y1) tycker att få gå i skola, att ha en familj och vänner gör henne lycklig för tillfället. Hon är mest rädd för att dö och för att inte få en studieplats. Hon är rädd för att hennes medeltal sjunker och att hon därför inte skulle få en studieplats. Den andra flickan (Y2) anser att hennes vänner och familj gör henne lycklig. De får henne att se på saker på ett mer positivt sätt om någonting är på tok. Hon är mest rädd för att bo hemma ännu som 30-åring och för att någon för henne viktig person dör. Pojken (Y3) tycker att hans vänner och deras stöd gör honom lyckligast. Han är mest rädd för att bli hemlös.

11.1.4 Tema 4: Familj

Den ena flickan (Y1) bor i Sibbo. Hon har en mamma, en pappa, en storasyster och en storebror. Hon bor hemma och hon tycker det är bra att bo hemma, för då får man stöd av sina föräldrar. Hon berättade att hon nog skulle kunna pröva på att bo ensam och att hon tror hon skulle klara av det bra. Den andra flickans (Y2) föräldrar har skilt sig. Hennes pappa bor i England med sin flickvän, de har tillsammans en dotter. Hon berättar att hennes förhållande till sin pappa inte är så bra, hon säger att deras förhållande var bättre förr. Hon bor själv med sin mamma, styvpappa, storasyster, lillasyster och lillabror. Hon berättar att hennes ena syster dog, då hon föddes, det hände för fyra år sedan. Hon tycker det är skönt att bo hemma, därför att man kan komma hem och ta det lugnt efter en stressig dag. Hon säger att hon sommaren 2010 kommer att flytta bort hemifrån till Helsingfors. Hon flyttar tillsammans med en vän, där för att det är närmare hennes skola och då behöver hon inte vakna så tidigt. Hon tror att allting kommer att gå väl, eftersom hon kommer bra överrens med sin vän. Men hon vill poängtera att hon kommer att komma varje veckoslut hem till Sibbo på besök. Pojken

(Y3) har flyttat hemifrån till Helsingfors. Han bor ensam och tycker att man har mera ansvar då man bor ensam, man gör allting själv.

Alla tycker att familjen är viktig. Den ena flickan (Y1) tycker att familjen är viktig där för att den stöder henne. Den andra flickan (Y2) tycker att familjen är viktig på grund av att föräldrarna har känt henne hela sitt liv, de vet exakt hurdan människa hon är. Hon tycker att familjen ser henne på ett annat sätt än vad vännerna gör, exempelvis om någon har dött i familjen så förstår familjen henne bättre. Pojken (Y3) tycker att familjen är det viktigaste för honom. Hans familj tar hand om honom och han försöker ta hand om dem. Han säger att hans familj kan hjälpa honom i sådana situationer som vänner inte kan.

Allas föräldrar arbetar för tillfället. Den ena flickans (Y1) mamma är student och arbetar på en bank, hennes pappa är merkonom och har ett eget företag. Hon anser att hennes föräldrar och syskon fungerar som hennes förebilder. Den andra flickans (Y2) pappa har ingen utbildning och arbetar som en vakt på ett fängelse, hennes mamma har gått i folkhögskola och efter det läste hon till merkonom och nu arbetar hon på ett försäkringsbolag. Hon tycker att hennes mamma fungerar som hennes förebild, där för att hon anser att hennes mamma är såpass stark person. Hon anser att hennes mamma håller ihop hela familjen. Pojken (Y3) visste inte exakt hurdan utbildning föräldrarna har, men han berättade att de arbetar med sådant som de själv tycker om. Hans mamma arbetar på banken och hans pappa har ett eget företag. Han tycker att hans föräldrar fungerar i viss mån som hans förebilder, men han vill leva sitt egna liv. Han anser att hans tankesätt är annorlunda än hans sysstrars.

Den ena flickans (Y1) familj stöder henne med skolan, ekonomiskt och hjälper henne om hon har några problem med någonting. Hon brukar diskutera med sina föräldrar om sin utbildning, men om framtiden och livet diskuteras det inte så mycket. Hon tycker det är viktigt att diskutera om dessa saker med sina föräldrar. Den andra flickan (Y2) anser att hennes föräldrar inte alltid förstår henne, men de stöder så gott de kan. Hon har någon gång diskuterat med sina föräldrar om hennes utbildning, framtid och livet. Hennes föräldrar anser att de inte behöver diskutera om dessa saker på grund av att hon vet exakt att hon vill bli polis. Hon tycker det är trevligt att diskutera med sina föräldrar om utbildning, livet och framtiden, om föräldrarna kan diskutera sakligt med henne.

Pojken (Y3) anser att hans familj stöder honom både psykiskt och ekonomiskt. Han brukar ibland diskutera med sina föräldrar om sin utbildning, framtid och livet. Hans föräldrar är intresserade av hur det går med hans skola och hans framtid. Han anser att det är sådana saker man måste kunna diskutera om, om man vill klara sig i livet. Men han säger att i bland kan det vara svårt att förklara för föräldrarna vilka problem han har i skolan, han anser att det beror på att de ibland är för kritiska.

11.1.5 Tema 5: Konsumtion

Alla tycker om att shoppa. Den ena flickan (Y1) tycker om att shoppa tillsammans med sin mamma och pappa eller med sina vänner. Hon anser att det är roligt att shoppa, för då får hon nya kläder och det gör henne lycklig. Den andra flickan (Y2) tycker också om att shoppa, men endast tillsammans med vännerna. Hon älskar att köpa nya kläder och dessutom tycker hon att det är roligt att ha nya kläder på sig. Hon brukar ändå inte shoppa ofta, för att hon har så lite pengar. Pojken (Y3) brukar oftast gå på restauranger om han har pengar. Han säger att han inte har råd att shoppa så ofta. Han brukar shoppa ensam eller med en vän.

Den ena flickan (Y1) tycker att vänner, familj och media ibland påverkar hennes konsumtionsval. Hon påpekar att hennes vänner inte påverkar så mycket, hon säger att hon använder sådana kläder som hennes syster använder. Tv, reklam och Internet påverkar inte mycket på hennes konsumtionsval, om hon vill köpa någonting så köper hon det. Hon säger att hon nuförtiden brukar shoppa väldigt sällan, på grund av att hon har så mycket av allting. Den andra flickan (Y2) tycker att reklamer påverkar mycket på hennes konsumtionsval, hon anser att via reklamer ser man vad som är mode och vad som inte är. Hennes vänner kan ge goda råd för vad som passar henne och vad som inte passar. Hon brukar shoppa antingen en gång månaden eller var annan månad, beroende på hur mycket pengar hon har. Pojken (Y3) tycker att det finns vissa reklamer som påverkar honom undermedvetet, så som "aftershave"-reklamer. Han tycker ändå att han inte blir påverkad av reklamer. Han berättar även att han köper bara sådant som han själv tycker om, oberoende om det är billigt eller dyrt. Han brukar shoppa var annan månad och då han har möjlighet.

Allas föräldrar stöder ungdomarna. Den ena flickans (Y1) föräldrar stöder henne alltid då hon behöver och det är säkert att hon får pengar då hon behöver. Hon tycker att pengar är viktiga i livet, för att man ska kunna leva och känna sig säker. Den andra flickan (Y2) måste förtjäna sina pengar själv, om hon vill köpa ett par jeans måste hon själv betala dem med sina egna pengar. Men om hon verkligen behöver pengar så stöder hennes mamma henne nog. Hon tycker det är delvis bra och delvis dåligt att ha pengar. Hon menar att om hon har pengar så köper hon allt möjligt onödigt och ohälsosamt, medan hon inte har pengar köper hon inget onödigt. Men hon vill påpeka att det ändå är bra att ha pengar, ifall det händer någonting. Hon säger att om hon har pengar, brukar hon oftast använda allting på en gång. Pojken (Y3) säger att hans föräldrar stöder honom emellanåt, då han behöver stöd. Han menar att hans föräldrar stöder honom, men att han kanske inte alltid får det stöd han skulle behöva. Han är nöjd med att hans föräldrar stöder honom och han säger att någon annan kanske inte får lika bra ekonomiskt stöd av sina föräldrar som han. Han tycker att pengar är bra att ha, för med pengar får han möjligheter att göra olika aktiviteter. Han säger ändå att det är viktigare för honom att ha en familj och vänner, än att ha mycket pengar.

Den ena flickan (Y1) skulle inte vilja vara någon känd person, för hon anser att hon kan vara sig själv. Hon tycker att man ska vara sig själv. Den andra flickan (Y2) har Marilyn Monroe som idol, på grund av att hon är så vacker. Dessutom har hon en manlig fotbollsspelare som idol, för att han är en bra rollmodell i fotboll. Pojken (Y3) tycker att han är bara sig själv, han har inte någon idol. Han påpekar att han aldrig skulle kunna leva någon annan människas liv, bara sitt egna liv. Han anser att hans liv är intressant.

Den ena flickan (Y1) anser att hon inte skulle kunna leva utan en telefon, hon tycker den är viktig för att hon använder den mest. Men hon tycker Internet också är bra, för där kan hon chatta med sina vänner och det kostar inte lika mycket som att tala i telefonen. Hon tycker också att kläder och mat är viktiga. Den andra flickan (Y2) tycker också att telefonen är viktig. Hon anser att den är viktig för henne, därför att via telefonen kan hon hålla kontakt med sin mamma och vänner. Hon säger att datorn inte är så viktig för henne längre, på grund av att den är sönder så använder hon den inte. Pojken (Y3) anser att han inte skulle klara av sig utan rakblad, för att han tycker det är viktigt att hålla ansiktet snyggt. Han anser att telefonen, Internet och tv är inte så

viktiga. Han anser att man klarar sig riktigt bra utan dem, därför att förr klarade man sig också utan dem. Han tillägger ännu att världen skulle vara bra utan dem.

Den ena flickan (Y1) tycker att konsumtion är bra i bland, hon tycker det är dåligt att människor köper för mycket. Dessutom säger hon att det påverkar naturen. Den andra flickan (Y2) tycker det är bra med konsumtion. Hon anser att den håller samhället på sina fötter, det vill säga konsumtionen gör att allting går framåt i samhället. Pojken (Y3) tycker inte om större kedjor, som producerar och säljer i massor av produkter. Han tycker mer om någonting unikt. Han tycker också att det är bra att människor konsumerar, för att pengarna ska röra sig i samhället.

Den ena flickans (Y1) syster köper vad hon vill. Hennes mamma köper också vad hon vill och ganska onödiga produkter. Hennes pappa köper nästan aldrig någonting, om han köper något så köper han det han behöver. Hennes bror köper sällan någonting. Hon anser att hon själv köper det vad hon vill ha, men hon får inte alltid det vad hon vill ha i så fall måste hon själv spara pengar. Hon tycker det är viktigt att spara pengar för exempelvis körkort och bil. Den andra flickan (Y2) säger att deras familj inte har mycket pengar att använda, på grund av att föräldrarna har bostadslån och andra lån. Hon säger att för det mesta går pengarna till hennes lillebror, om han vill ha någonting. Hon säger att hon måste spara pengar om hon vill ha någonting. Hon berättar att hon och hennes mamma har diskuterat om hennes användning av pengar. Hennes mamma hade konstaterat att om hennes (Y2) vänner har pengar så tror hon också själv att hon har mycket pengar att använda och om hon får pengar så slösar hon direkt bort dem. Hon anser att hon inte kan spara pengar, så som hennes familj gör. Pojken (Y3) anser att hans mamma köper onödiga saker, som hon egentligen inte behöver. Hans pappa köper endast sådant som han själv behöver och inget onödigt. Hans systrar är lite liknande som hans mamma. De köper också onödiga saker som sist och slutligen blir i knutarna och hänga. Han anser att han själv också kan köpa ibland onödiga produkter, men han försöker oftast ändå köpa sådant som han på riktigt behöver.

11.2 De äldre informanterna, 24-åringarna

De äldre informanterna består av tre 24-åringa kvinnor. Den ena kvinnan (Ä1) studerar på Tekniska högskolan i Otnäs. Hon kommer att bli färdig diplomingenjör våren 2010. Den andra kvinnan (Ä2) har studerat digital media på Hyper Island i Sverige. Hon har arbetat för Deasign, men kommer att flytta till Australien för att studera vidare. Den tredje kvinnan (Ä3) har studerat till tradenom på yrkeshögskolan Arcada. Hon arbetar för Kreditlaget (Luottokunta).

11.2.1 Tema 1: Ungdomskultur

Den ena kvinnan (Ä1) säger att hon har en hel del vänner, men att hon har ett par riktigt goda vänner. Den andra flickan (Ä2) anser att hennes vänkrets är väldigt stor och mångkulturell, eftersom hon har studerat utomlands. Hon anser att hon har vissa goda vänner och vissa vänner är mer ytliga vänner, som hon använder som sitt kontaktnät. Den tredje kvinnan (Ä3) anser att hon har färre vänner och att de är mycket nära vänner. Hon säger att om man har mycket vänner så känner de inte henne lika bra, som de riktigt goda vännerna.

Alla anser att de inte hör till ett gäng, utan att de hör till en vänkrets. Den ena kvinnan (Ä2) tycker att hon inte direkt hör till ett gäng. Men hon vill påpeka att om hon har arbetat tillsammans med en grupp människor kan hon kalla detta för ett gäng, ett gäng som arbetar inom samma bransch. Alla anser att alla i deras vänkrets har en egen stil, så som klädstil och musiksmak. Den ena kvinnan (Ä2) vill dock påpeka att i hennes bransch är alla intresserade av reklam och marknadsföring, vilket medför att det finns olika stilar så som "casual" och hip-hop.

Den första kvinnan (Ä1) och den tredje kvinnan (Ä3) anser att de inte har en roll när de träffar sina vänner, medan den andra kvinnan (Ä2) anser att hon i sin yrkesroll är projektledare och denna roll anser hon att hon har även med sina vänner. Hon säger att det ibland kan bero på hurdant humör hon är på och på så sätt reflekteras detta i hennes roll med vännerna. Alla anser att det inte finns någon ledare i deras vänkrets. Den ena flickan (Ä1) hävdar att alla hennes kamrater är lika starka personer och att alla är ledarpersoner, ingen är mera eller mindre.

Alla umgås mycket eller iallafall försöker de umgås så mycket som möjligt med sina vänner. Den ena kvinnan (Ä1) säger att hon försöker umgås så mycket som möjligt med sina vänner. Den andra kvinnan (Ä2) säger att hon umgås lite olika med vissa kamrater. Den tredje kvinnan (Ä3) säger att hon skulle kunna umgås litet mera med sina vänner. Alla svarade att de brukar umgås med sina vänner hemma hos någon eller på restauranger/caféer. Den ena flickan (Ä1) säger att hon även ibland brukar kommunicera med sina kamrater via Internet. Den tredje kvinnan (Ä3) anser att det är mysigt att träffas hemma hos någon och för att hon och hennes kamrater bor så nära varandra.

Alla anser att det är viktigt att ha vänner som man kan umgås med. Den ena kvinnan (Ä1) säger att hon tycker det är mycket viktigt att ha vänner och på så sätt ha ett socialt liv. Den andra flickan (Ä2) tycker att hennes vänner är lika viktiga för henne som hennes egen familj.

Den ena flickan (Ä1) brukar gå på bio, restauranger och fester med sina vänner. Den andra flickan (Ä2) brukar diskutera om mer "vuxen saker", göra mat och se på film med sina vänner. Den tredje kvinnan (Ä3) brukar för det mesta också diskutera med sina vänner om vad man har gjort och vad man kommer att göra. Alla tycker att då de är med sina vänner, kan de vara sig själva. De behöver inte ha en roll då de träffas.

11.2.2 Utbildning och arbete

Den ena kvinnan (Ä1) studerar och arbetar. Hon gör sitt diplomarbete för Tekniska högskolan och därför får hon lön för sitt diplomarbete. Hon studerar till diplomingenjör. Hon studerar till diplomingenjör för att hon är intresserad av belysningsteknik. Hon säger att hon alltid varit intresserad av matematik och fysik, därför ville hon bli diplomingenjör. Hon tyckte att belysningsteknik lät som det mest intressanta ämnet på Tekniska högskolan. Hon anser också att det är sådant hon vill arbeta med i framtiden. Den andra kvinnan (Ä2) arbetar för tillfället som projektledare inom den digitala mediebranschen. Hon kommer att studera vidare inom digitala media, det är en tudelad utbildning med projektledning, marknadsföring och konst. Hon vill studera vidare på grund av att hon anser att det hör till utvecklingen för en projektledare att utveckla sig själv. Hon anser även att hon vill få nya verktyg att arbeta med i sitt arbete i framtiden.

Den tredje kvinnan (Ä3) arbetar för tillfället. Hon säger att hon vill kanske i något skede studera vidare.

Den ena kvinnan (Ä1) anser att hon själv valt att studera till diplomingenjör. Dock berättar hon att hennes pappa har haft en liten inverkan på valet, på grund av att han anser att Tekniska högskolan är en mycket berömd skola. Den andra kvinnan (Ä2) tycker att hon har fått intryck av studeranden som tidigare har studerat på Hyper Island, men att det sist och slutligen har varit hennes egna val. Den tredje kvinnan (Ä3) anser att hon själv valt att studera till tradenom.

Alla tycker det är viktigt att studera och få ett yrke. Den ena kvinnan (Ä1) anser att det är viktigt att människor utvecklar sig själva och att de inte stannar på ställe. Hon tycker att världen ska gå framåt, men hon tycker inte att alla ska studera samma sak. Hon vill inte studera vidare mera efter sitt diplomarbete, hon vill hellre lära sig nya saker via själva arbetet och arbetsplatsen. Den andra kvinnan (Ä2) tycker det är viktigt att studera om man själv anser att det är viktigt, hon säger att det beror på allas egna mål. Hon vill själv ha en fullständig utbildning, för att ha en trygghet i framtiden. Hon påpekar att man kan få ett yrke utan att ha studerat färdigt. Hon menar att så länge man vet vad man vill göra, så gör man det på det bästa sätt. Enligt den tredje kvinnan (Ä3) är lättare att få ett arbete om man har en utbildning. Dessutom säger hon att utbildningen ger en trygghet i framtiden och en viss kunskap. Hon anser att hon kanske i något skede kommer att studera vidare, men vet ännu inte när.

Allas föräldrar stöder deras studier på olika sätt. Den ena kvinnans (Ä1) föräldrar stöder henne och hennes studier mycket. Hon kan diskutera om sina problem och oftast kan hennes föräldrar inte hjälpa, på grund av att de inte förstår vad det handlar om i vissa ämnen. De försöker ändå sitt bästa. De stöder henne även ekonomiskt om det behövs, men hennes föräldrar vill att hon ska studera. Den andra kvinnans (Ä2) föräldrar uppmuntrar henne att studera och ta en examen. Hennes föräldrar anser att det är viktigt att hon utvidgar sitt nätverk. De stöder henne på alla sätt och vis, ekonomiskt och så vidare. Den tredje kvinnans (Ä3) föräldrar stöder henne och de tycker det är viktigt att studera och att få en utbildning.

Den ena kvinnan (Ä1) anser att hennes studier definitivt ger henne mervärde i livet. Hon anser att det hon har studerat kommer hon att använda i sitt arbete i framtiden. Hon säger att hennes studier är något som hon har passion för. Hon anser hennes utbildning inte för tillfället påverkar hennes sätt att leva, men möjligtvis i framtiden. Hon berättar att hon behöver mer pengar och inspiration för att det skulle ha en inverkan på hennes liv. Den andra kvinnan (Ä2) anser att hon har nytta av sina studier, för att då utvecklar hon sina egna kunskaper och samtidigt bygger hon upp sitt kontaktnät som hon kan utnyttja i framtiden. Hon påpekar att på tanke med dagens globala värld, är det bra att ha en utbildning och få inblick i det hela och dessutom få en bredare syn på det man håller på med. Hon anser att hennes utbildning har en inverkan på hennes sätt att leva. Hon har fått en arbetsplats med en relativt hög lön, men hon säger att när hon igen ska börja studera kommer det att påverka hennes sätt att leva. Dessutom säger hon att på grund av att hon kommer att flytta till andra sidan av jordklotet så påverkar detta hennes egen livsstil. Den tredje kvinnan (Ä3) anser att hennes studier i viss mån har gett henne mervärde i livet, men ingen stor nytta. Hon tycker att hennes utbildning inte har påverkat hennes sätt att leva. Hon anser att hennes arbetsplats mera har påverkat hennes sätt att leva, inte direkt utbildningen.

Den ena kvinnan (Ä1) har börjat arbeta som 12 åring på Kvaerner Masa Yards, det var ett sommararbete. Hon säger att i deras familj har man alltid arbetat för att få pengar, som liten brukade hon föra ut soporna och bädda sängen för att få en veckopeng. Nu arbetar hon för Tekniska högskolans belysningslaboratorium. Hon arbetar där för att hon gör sitt diplomarbete där. Hon anser att det är viktigt att ha en arbetsplats för att förtjäna pengar, för hon skulle inte kunna leva endast med statens stöd. Hon tycker dessutom att hon behöver någonting i livet som ger henne inspiration och passion, det vill säga hon vill känna att hon gör någonting gott och att hon har lyckats i någonting. Hon säger att hon behöver ett socialt liv och någonting att göra, hon tycker det är roligt att man har uppgifter att göra varje dag. Hon påpekar att fastän hon skulle vinna på lotto så skulle hon arbeta med samma sak. Den andra kvinnan (Ä2) berättar att hennes första arbete var ett sommararbete inom fastighetsförmedlingen, och att hon var 17 år då. Efter hennes utbildning år 2007, fick hon en fastanställning och började arbeta i Stockholm. Efter detta arbetade hon i Finland på samma företag som hon arbetade för i Sverige. För tillfället arbetar hon på ett digitalt medieföretag i Finland, hon var år 2008 med och

öppnade ett kontor för detta företag i Finland. Hon arbetar där på grund av att hon har studerat digitala medier. Hon berättar vidare att hon blev vald på grund av att hon är finsk och på så sätt blev hon en chef i Finland. För henne är det viktigt att ha en arbetsplats, för det skapar en rutin i hennes liv och det ger henne också en ekonomisk trygghet. Men hon säger att det är viktigt att trivas med det man gör, så att arbetet inte blir en börda. Hon vill att hennes arbetsplats ska vara inspirerande och motiverande, så att arbetet blir på så sätt en del av hennes eget liv. Den tredje kvinnan (Ä3) har börjat arbeta som 15-åring. För tillfället arbetar hon för ett större företag som säljer medaljer och mynt. Hon arbetar där för att hon sökte arbete därifrån och hon tyckte det lät intressant. Hon tycker också att det är bra att ha en arbetsplats för att få rutin i livet och det är ekonomiskt nyttigt för en själv.

11.2.3 Tema 3: Socialisationsprocessen och identiteten

Alla kvinnorna var av den åsikten att de kan vara sig själva, de behöver inte ha roller på arbetsplatsen, skolan och hemma. Den ena kvinnan (Ä1) vill ändå påpeka att hon i skolan eller på arbetsplatsen alltid är den yngsta och därför måste hon fråga om hjälp av de äldre, medan hon hemma med familjen har en mer bestämmande roll.

Alla tycker att det är intressant att följa med politik och vad som händer i samhället. Den ena kvinnan (Ä1) anser att hon följer med politik genom att läsa tidningar och se på nyheter. Den andra kvinnan (Ä2) säger att hon inte följer med lokalpolitik på grund av att hon bor utomlands. Hon följer inte enbart Finlands politik, utan mer den globala aspekten på det hela. Den tredje kvinnan (Ä3) tycker att hon inte är så hemskt intresserad av politik. Hon läser ändå varje dag vad som har hänt i världen, för hon tycker det är viktigt att veta vad som händer.

Den ena kvinnan (Ä1) tycker att vuxna ser henne som en glad och fnittrig ungdom som vill ha roligt. Den andra kvinnan (Ä2) anser att hon själv är vuxen och att hennes levnadssätt är mer vuxet. Hon säger att detta beror på att hon har varit såpass länge i arbetslivet och "fått ta tuggor av det vuxna livet". Den tredje kvinnan (Ä3) säger att hon tycker vuxna ser henne som en självständig människa som klarar sig på egen hand.

Två av kvinnorna (Ä1 och Ä3) anser att de inte direkt har en uppgift eller att de inte är nyttiga i samhället, medan den ena kvinnan (Ä2) tycker att hon på ett sätt är nyttig. Den ena kvinnan (Ä1) anser att hon inte har en uppgift i samhället, utan hellre en uppgift i sitt egna liv. Den andra kvinnan (Ä2) tycker att hon har en möjlighet att påverka människor via sitt arbete, via reklam. Hon anser att hon kan skapa opinioner och få människor att reagera på de vad hon gör via sitt arbete. Den tredje kvinnan (Ä3) anser att hon är en vanlig medborgare och på så sätt har hon inte möjligheter att påverka i samhället. Hon tycker att om man är med i en större organisation kan man ha möjligheter att påverka.

Alla anser att de har möjligheter att leva så som de själv vill. Den ena flickan (Ä1) anser att hon har möjligheter till vad som helst. Hon säger att i Finland har man möjligheter att utbilda sig och fritt söka in till skolor. Hon tycker också att Kela bra stöder alla studerande i Finland. Den andra kvinnan (Ä2) kan leva sitt liv på alla sätt och vis så som hon själv vill. Hon tycker att vi lever i sådant samhälle där det uppmuntras att studera och att man har möjligheter att studera utomlands på grund av olika stipendier. Den tredje kvinnan (Ä3) menar att hon får själv välja hur hon vill leva, var hon bor, vad hon gör och vem hon umgås med.

Den ena kvinnan (Ä1) brukar på sin fritid träffa sina vänner, familj och släktingar. Om hon måste välja mellan familj eller vänner skulle hon välja familj, för att de är så viktiga för henne. Den andra kvinnan (Ä2) brukar vara på sin fritid hemma hos sin pojkvän i Skåne och så försöker hon göra avslappnande saker, för hennes arbete är såpass hektiskt. Den andra kvinnan (Ä2) anser att hennes föräldrar är hennes vänner som stöder henne, därför skulle hon välja sin familj istället för vännerna. Den tredje kvinnan (Ä3) brukar på sin fritid idrotta, umgås med vännerna och vara tillsammans med sin pojkvän. Om hon skulle tvingas välja mellan familj eller vänner skulle hon välja familj. Hon säger att de har såpass nära förhållande sinsemellan och hon kommer bra överrens med sin tvillingsyster.

Den ena kvinnan (Ä1) har som mål i sin framtid att ha en trevlig arbetsplats och bo i en vacker stad. Dessutom vill hon ha en egen familj och resa mycket. Den andra kvinnan (Ä2) har som mål att få en examen, och därefter flytta utomlands. Hennes största mål är att öppna ett kontor i Australien eller Japan.

Den tredje kvinnan (Ä3) säger att hon egentligen inte har några mål, men hon skulle ändå vilja ha en karriär som 30 åring. Hon skulle vilja vara en avdelningschef på något ställe och hon tror att det är mycket möjligt att hon kan bli avdelningschef.

Det är viktigt för alla att kunna planera vad man gör och kommer att göra. Den ena kvinnan (Ä1) tycker det är viktigt i skolan att veta vad man gör och varför man gör det. Hon säger att hon inte tycker om sådana människor som bara går i skolan för att ha någonting att göra, hon anser att man måste veta vad man vill. Hon tillägger ännu att hon på arbetsplatsen vill veta varför man gör som man gör, det vill säga hon vill veta hur allting fungerar. Den andra kvinnan (Ä2) tycker om att planera saker och ting, så därför tycker hon det är viktigt att veta vad man gör och kommer att göra. Den tredje kvinnan (Ä3) tycker också om att planera. Hon säger att när hon är fast anställd måste hon veta vad hon kommer att göra på olika semester, för att kunna förverkliga dessa semester. Hon måste veta i förväg hur hon beställer exempelvis resor utomlands.

Den ena kvinnans (Ä1) egna liv gör henne lyckligast för tillfället. Hon tycker hon har allt det hon behöver. Hon är mest rädd för i livet att hon inte får arbete på grund av hela världssituationen idag. Den andra kvinnan (Ä2) är lycklig över att hon får flytta till Australien. Dessutom är hon lycklig över att ha en underbar pojkvän, vänner och familj som stöder henne. Hon är mest rädd i livet för att inte nå sina egna mål, för detta gör henne väldigt besviken. Den tredje kvinnan (Ä3) är lycklig över att hon har ett arbete där hon trivs och ett bra förhållande till sin pojkvän. Hon är rädd för att bli sjuk och fattig.

11.2.4 Tema 4: Familj

Den ena kvinnans (Ä1) familj består av en mamma, en pappa, två bröder, en pojkvän och två hundar. Hon bor ensam borta hemifrån. Hon tycker det är trevligt att bo ensam, när hon kan komma och gå när hon vill. Hon tycker ändå att hon ibland känner sig ensam, men hon påpekar att det är bra när hon har egna vänner som hon kan umgås med. Den andra kvinnan (Ä2) har en mamma, en pappa, en mormor och två stycken halvsyskon som har sina egna familjer. Hon bor ensam i en egen lägenhet i samma hus som sina föräldrar, men hon kommer att flytta till Australien. Hon tycker det är bra att bo ensam, men samtidigt vill hon också ha vänner runt omkring sig. På grund av att hon

kommer att flytta till Australien kommer hon inte att se sina föräldrar mycket, vilket gör att hennes vänner är väldigt viktiga för henne. Hon säger att hon säkert i något skede av livet kommer att flytta ihop med någon. Den tredje kvinnan (Ä3) har en mamma, en pappa, en storebror, en storasyster och en tvillingsyster. Hon bor borta hemifrån tillsammans med sin pojkvän. Hon tycker det ger henne en trygghet att bo tillsammans med sin pojkvän och dessutom tycker hon att det är trevligt att ha någon att komma till.

Allas föräldrar har ett yrke och arbetar. Den ena kvinnans (Ä1) pappa är diplomingenjör och mamman är närvårdare. Hennes pappa har ett konsultföretag, medan mamman arbetar på ett rehabiliteringssjukhus. Hon uppskattar både sin mamma och pappa, de fungerar som hennes förebilder. Hon säger att hon tycker att hennes pappa har åstadkommit mycket i livet, via hans arbete, tankesätt och beslutsfattande. Hon tycker om sin mamma som människa, inte direkt det som har att göra med arbete, utan mera hur hon fungerar i deras familj. Den andra kvinnans (Ä2) pappa är utbildad till ekonom och hennes mamma har studerat grunder i ekonomi. Hennes pappa arbetar som revisor och hennes mamma är en så kallad hemma mamma. Hon anser att hennes föräldrar fungerar både medvetet och omedvetet som hennes förebilder. Hon tycker hon har satt sina mål enligt vad föräldrarna tycker och tänker. Den tredje kvinnans (Ä3) pappa är ingenjör och hennes mamma har gått en sekreterarskola. Pappan arbetar som verkställande direktör och hennes mamma arbetar som sekreterare. Hon anser att hennes föräldrar inte direkt fungerar som hennes förebilder, utan mera hennes syskon. Hon tycker att hennes syskon har så mycket erfarenhet av livet och att de har lyckats med vad de har gjort i livet.

Alla brukar diskutera med sina föräldrar om deras liv, utbildning och framtid. Den ena kvinnan (Ä1) brukar ofta diskutera om livet, utbildningen och framtiden med sina föräldrar. Hon tycker det är bra att man diskuterar om dessa saker, för att föräldrarna ska kunna vara stolta över sina barn. Hon säger att hon gärna vill berätta för sina föräldrar om sådana saker som hon har uppnått, så att de kan lita på att hon klarar sig. Den andra kvinnan (Ä2) diskuterar varje dag om livet, utbildningen och framtiden med sina föräldrar. Hon tycker också om att diskutera med sina föräldrar om dessa saker, för hennes föräldrar är såpass objektiva. De tar inte ställning, utan försöker gärna hjälpa så gott de kan. Den tredje kvinnans (Ä3) föräldrar brukar oftast fråga av henne om hennes

utbildning, framtid och liv. Hon tycker det är trevligt att få synpunkter och åsikter av sina föräldrar.

11.2.5 Tema 5: Konsumtion

Alla kvinnorna tycker om att shoppa. Den ena kvinnan (Ä1) tycker om att köpa nya kläder, smycken och mat. Hon brukar shoppa på Internet, för hon hatar att gå omkring i butiker och pröva på kläder. Då hon shoppar på stan brukar hon antingen shoppa med en nära vän, som ger åsikter, eller med sin mamma, för hon har pengar. Den andra kvinnan (Ä2) säger att hon tidigare tyckte om att shoppa nya kläder, men nuförtiden är hon intresserad av inredningssaker därför att hon vill skapa någonting eget hemma. Dessutom är hon intresserad av olika teknikprylar, såsom telefon, dator och så vidare, på grund av att hon arbetar inom denna bransch. Hon brukar shoppa ensam, med någon vän eller med sin pojkvän. Hon tycker att shoppandet får henne att slappna av och att det på ett sätt är ett tidsfördriv. Den tredje kvinnan (Ä3) tycker att shoppandet är terapi och det är enligt henne trevligt att få nya saker. Hon brukar oftast shoppa ensam eller med sina systrar. Hon säger att hon ganska sällan shoppar med sina vänner.

Den ena kvinnan (Ä1) anser att reklam påverkar hennes konsumtionsval undermedvetet, men hon anser ändå att vänner och hennes mamma påverkar mest. Hon tror att reklamer får henne att tro på att hon behöver vissa saker, fastän hon inte på riktigt skulle behöva dem. Men om hennes mamma eller vänner säger att en produkt eller tjänst är bra så kommer hon också mest troligen att köpa dem. Den andra kvinnan (Ä2) anser att eftersom hon själv arbetar inom reklam branschen som påverkar konsumtionsval, så blir hon inte lika lätt själv påverkad. Den tredje kvinnan (Ä3) tycker att hon är ett offer för reklam. Hon förklarar att om det kommer en reklam på tv och hon skulle vilja ha den produkten, så kommer hon också att köpa den. Hon säger ändå att för det mesta bestämmer hon själv vad hon ska köpa.

Två av kvinnorna (Ä1 och Ä3) brukar shoppa en gång i månaden annat än mat, medan den ena kvinnan (Ä2) brukar shoppa varje vecka annat än mat. Den ena kvinnan (Ä1) köper ofta sådant som hon egentligen inte skulle behöva. Den andra kvinnan (Ä2) köpte tidigare allt möjligt onödigt, men nuförtiden köper hon inte så ofta något onödigt. Hon

förklarar att det beror på livssituationen. Den tredje kvinnan (Ä3) säger att hon planerar ganska noggrant vad hon ska köpa, enligt henne så köper hon inte någonting onödigt.

Den ena flickans (Ä1) föräldrar stöder henne ekonomiskt då hon behöver, om hon hamnar i en svår situation och behöver verkligen pengar så stöder hennes föräldrar nog. Hon anser själv att det är viktigt att ha pengar. Hon anser att då hon lever endast på studiestöd känner hon sig en aning otrygg, medan om hon arbetar så vet hon att hon har pengar och kan känna sig trygg. Den andra kvinnans (Ä2) föräldrar stöder henne ekonomiskt alltid då hon behöver stöd. Hon anser att det är också viktigt att ha pengar, hon säger att hon inte skulle klara sig utan pengar. Hon tycker om att ha extra pengar, så att hon kan göra något roligt med dem. Hon tycker det är tragiskt att se människor som lever med litet pengar. Den tredje kvinnans (Ä3) föräldrar stöder henne alltid då hon behöver. Hon tycker det är viktigt att man själv förtjänar sina pengar och att man inte alltid måste låna av sina föräldrar.

Ingen av kvinnorna har en popidol eller en filmstjärna som idol, utan deras idoler är människor som har fötterna på jorden. Den ena kvinnan (Ä2) har en idol som hon själv tycker om. Hon berättar att det är en svensk affärskvinna, som har klarat sig bra i affärlivet. Hon är enligt henne en stark och inspirerande kvinna. Hon säger att hon överhuvudtaget tycker mest om sådana människor som har lyckats med något konkret i livet och som har fötterna på jorden. Den andra kvinnan (Ä1) säger att hennes idoler är oftast hennes egna vänner eller hennes mamma. Hon säger att hon tycker om vissa av hennes vänners klädstilar eller inredning hemma. Hon tycker om sin mamma, och hon själv vill själv bli en likadan mamma någon gång. Den tredje (Ä3) tycker att hon inte har några idoler. Hon tycker exempelvis att Madonnas liv inte är så hemskt enkelt.

Den ena kvinnan (Ä1) skulle inte kunna leva utan Internet, telefon och data. Hon säger att utan hennes dator och Internet vet hon inte vad hon skulle göra. Hon tror att hon på riktigt inte skulle behöva dessa produkter, men utan dem skulle hon känna sig utanför allting. Via Internet kan hon hålla kontakt till sina vänner och bekanta. Den andra kvinnan (Ä2) tycker att hennes telefon är en av de mest viktigaste saker hon har i sitt liv. Hon berättar att i hennes telefon finns hennes kontaktnät. Hon kan via sin telefon komma till Internet och beställa olika produkter. Andra viktiga saker för henne är hennes dator och hennes saker i badrummet. Den tredje kvinnan (Ä3) anser att hon inte

skulle kunna leva utan Tv, hygienprodukter, mat och all elektronik. Hon funderar på sin dator, men kommer till den slutsatsen att hon inte behöver den så ofta.

Alla anser att konsumtion är bra för att samhället ska gå framåt. Den ena kvinnan (Ä1) tycker att människor borde köpa sådant som de på riktigt skulle behöva och inte något onödigt. Hon tycker det är bra att man konsumerar, på grund av att människor går på arbete och förtjänar pengar har de möjlighet att konsumera. Hon tycker att man på fritiden behöver göra något roligt och konsumtion är roligt. Den andra kvinnan (Ä2) anser att konsumtionen får världen att gå framåt, hon tycker att om människor slutar konsumera dör samhället. Hon tycker också att människor borde köpa saker som de har på riktigt nyttiga av och glömma bort onödiga saker. Den tredje kvinnan anser att även att det är viktigt att människor konsumerar. Hon påpekar att om ingen konsumerar så reflekteras detta i arbetskraften och i samhället.

Allas familjer har olika konsumtionsvanor och de har själv liknande konsumtionsvanor som deras föräldrar har. Den ena kvinnan (Ä1) säger att hennes lillebror använder mest pengar, han köper mycket och kastar inte bort någonting. Hennes storebror är en person som funderar en längre tid på vad han ska köpa. Hennes mamma köper ofta saker och samtidigt kastar hon bort andra saker, hon har ett så kallat ”ekorrhjul” som är svårt att komma ifrån. Hennes pappa köper endast de saker som han behöver och inget onödigt. Hon själv konsumerar då hon har pengar. Hon köper sådant som gör henne glad och som stärker hennes identitet. Men hon brukar ibland också spara pengar. Den andra kvinnans (Ä2) mamma är mat-galen. Hon tycker om att laga mat och därför tycker hon om att gå i mataffären. Hennes pappa är likadan. Dessutom tycker de om att gå på konstutställningar och köpa tavor. Hon tycker själv att hennes konsumtionsmönster är väldigt likt hennes föräldrars. Hon påpekar att hon ändå är mycket intresserad av tekniska saker. Den tredje kvinnans (Ä3) mamma köper möbler och mat, medan hennes pappa tittar på vid sidan om. Hennes föräldrar handlar mer kläder utomlands än i Finland. Hennes storsyster köper måttligt, då hon behöver något så köper hon det. Det samma gäller hennes tvillingsyster. Hennes storebror köper större saker, så som snöskoter och båt. Hon själv anser att hon vill ha någonting nytt varje månad, men det beror på hur mycket pengar hon har. Hon tycker att det viktigaste är att få köpa mat och betala sina räkningar. Hon tycker att hon är en materialistisk människa.

12 DISKUSSION

Dagens samhälle är ett samhälle där alla ungdomar ständigt måste skapa och omskapa sitt eget jag och sin egen verklighet. De mest centrala faktorerna i ungdomarnas liv är kamraterna, familjen, skolan och arbetet. Det är viktigt för ungdomarna att ha en familj som stöder dem och att familjen lämnar dem ett slags värdesystem som de följer, men de slutar ändå inte att lära sig eller att bearbeta sitt egna värdesystem. Även kamratrelationerna är viktiga för ungdomarna, de hjälper i sin tur ungdomarna att hitta sin egen identitet. Ungdomarna vill ändå ha en egen personlighet, de vill vara unika på sitt eget sätt. De vill inte vara likadana som deras vänner.

Ungdomarna har en omfattande utbildning och större ekonomisk trygghet, vilket medför att de har annorlunda värderingar och attityder än sina föräldrar. I vissa fall förstår inte föräldrarna vad ungdomarna har för problem till exempel i skolan. Dessutom måste ungdomarna vara en aktiv del av sin omgivning. Omgivningen ställer allt större krav på ungdomarnas självuppfattning och identitet, det är därför ungdomarna måste hela tiden hitta nya sätt att hantera sin omgivning och omorganisera den. Ungdomarna anser att de inte vill se arbetet som en plikt, utan de vill att deras arbete ska vara en del av deras liv. De vill känna att de faktiskt trivs där de arbetar.

Ungdomarna anser att för att klara av det vuxna livet krävs det att man ska handla förnuftigt och ändamålsenligt. De anser att familjelivet är uppbyggt tvärtom, så att man inte behöver åstadkomma något för att ingå i familjegemenskapen.

Handlandet är ett nöje för ungdomarna, de ser det som en social process och som något roligt. I stort sett vill de själv avgöra vilka varor de köper, men de kan ibland fråga åsikter och råd av sina vänner. Pengarna är för ungdomarna ett instrument med vilket de kan förstärka sin självuppfattning. De flesta måste arbeta själv för att få pengar och kunna konsumera, medan i de flesta fall är vissa ännu beroende av sina föräldrars inkomster för att kunna konsumera.

Ungdomarna tror på att utbildningen ger dem mer möjligheter i livet. Vissa av ungdomarna är oroliga över att de i framtiden inte får den arbetsplats de skulle vilja ha. Detta leder till frågan hur ungdomarna ska kunna forma sin identitet, utan en ”plats” i samhället. Arbetet ger ändå en möjlighet för ungdomarna att förverkliga sig själv.

12.1 Skillnader mellan 16-åringarna och 24-åringarna

Det finns en hel del olikheter mellan 16-åringar och 24-åringar. Det finns skillnader av åsikter och attityder mellan dessa två åldersgrupper.

Tabell 3. En sammanfattning av skillnader mellan informantgrupperna enligt intervjuerna.

	16-åringar	24-åringar
Ungdomskultur	<ul style="list-style-type: none"> - Mycket goda vänner och färre ytliga vänner. - Tillhör inte ett gäng. - Alla får ha sina egna åsikter, man får vara sig själv. - Träffar dagligen sina vänner. - Viktigt att ha vänner som man kan tala med. - Brukar gå på bio, caféer, men för det mest diskutera. 	<ul style="list-style-type: none"> - Färre goda vänner och vissa vänner är ytliga vänner. - Tillhör inte ett gäng. - Alla är lika starka i vänkretsen, ingen är svagare än en annan. - Träffar så ofta de kan sina vänner. - Viktigt att ha vänner och ett socialt liv. - Brukar gå på fester, bio, caféer och tala om viktiga saker i livet.
Utbildning och arbete	<ul style="list-style-type: none"> - Föräldrarna har påverkat på val av studieplats. - Viktigt att studera och få ett yrke. - Tycker att studierna ger mervärde i livet. - Föräldrar stöder ekonomiskt och psykiskt. - Viktigt att ha pengar och klara sig i livet. 	<ul style="list-style-type: none"> - Har själv valt studieplats. - Viktigt att studera och få ett yrke, ha en trygghet i framtiden. - Det är viktigt att veta vad man på riktigt vill göra i livet. - Tycker de har haft nytta av sina studier. - Föräldrarna stöder på olika sätt.

<p>Socialisationsprocessen och identiteten</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Har inte roller varken i skolan, på arbetet eller hemma. - Följer gärna med vad som händer i samhället. - Det är viktigt att veta vad som händer ute i världen. - De anser att vuxna ser dem som vänliga och aktiva. - De har mål i livet och tycker de kan nå dem. - Skola, vänner och familj gör dem lyckligast. - De är mest rädda för död, att vara hemlös och att inte få en studieplats. 	<ul style="list-style-type: none"> - Kan vara sig själv över allt. - Tycker det är viktigt att följa med politik. - De är själv vuxna, men de tror att andra vuxna ser dem som glada och duktiga. - De anser att de har möjligheter i livet och att de kan leva så som de själv vill. - Anser att de inte har direkt någon mening i samhället. - Deras största mål är att få en ordentlig karriär. - Det är viktigt att veta vad man gör och kommer att göra. - De är mest lyckliga för familjen, vänner, pojkvänner och arbete. - De är mest rädda för att inte nå sina mål, det vill säga att inte få arbete, bli fattig och sjuk.
<p>Familj</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Familjen är viktig. De stöder på alla sätt och vis. - De kan diskutera fritt med sina föräldrar om livet, utbildning och framtid. 	<ul style="list-style-type: none"> - Familjen är mycket viktig. De stöder dem på alla sätt de bara kan. - De brukar diskutera med sina föräldrar om livet, utbildning och framtid.

<p>Konsumtion</p>	<ul style="list-style-type: none"> -Tycker om att shoppa kläder - Vänner och familj påverkar inte mycket på konsumtionsvalen -Reklamer påverkar en viss del på konsumtionen - Shoppar en gång i månaden annat än mat - Föräldrar stöder dem ekonomiskt - De vill inte vara en känd person, de vill vara sig själv - De skulle inte kunna leva utan Internet, telefon och hygienprodukter - De tycker det är bra att konsumera, så att samhället hålls på sina fötter - Flickorna har liknande konsumtionsvanor som sin mamma eller sin syster, medan pojken har liknande som sin pappa 	<ul style="list-style-type: none"> -Tycker om att shoppa inredningsprylar, kläder och teknik - I vissa fall kan reklamer påverka konsumtionsvalen - Shoppar en gång i månaden annat än mat - Föräldrarna stöder dem i akuta fall, men annars ska de själv förtjäna sina pengar - Deras idoler kan vara exempelvis deras mamma eller någon känd business kvinna - Skulle inte kunna leva utan Internet, telefon, data och hygienprodukter - De tycker det är bra att människor konsumerar så att samhället går framåt, men det är inte bra att människor köper onödiga saker - De har liknande konsumtionsvanor som sina föräldrar har
--------------------------	---	---

På sätt och vis finns det inte så hemskt stora skillnader mellan 16- och 24-åringars attityder och värderingar. De största skillnaderna är hur de betar sig i sin omgivning, hur de ser på sig själva, hur de ser på utbildning och arbete. De äldre betonar att de vill veta vad de gör och vad de kommer att göra, det är viktigt för dem att ha en klar bild av sin egen framtid. Medan de yngre inte ännu kanske förstår eller vet hur deras framtid kommer att se ut, vilket gör dem osäkra med utbildning och värderingar i livet.

De yngre informanterna ser på deras ekonomiska situation mer pessimistiskt än vad de äldre informanterna. De yngre bor ännu hemma hos sina föräldrar, medan de äldre bor borta hemifrån och måste för det mesta förtjäna själv sina pengar.

12.2 Reliabilitet och validitet

Det som kunde ha försämrat undersökningens reliabilitet, det vill säga tillförlitlighet, är att vissa av informanterna, speciellt de yngre, inte förstod meningen med en del frågor. De visste inte hur de skulle uttrycka sig själva och då måste jag formulera om frågan. Dessutom var urvalet ganska litet och det fanns endast en manlig representant. Därför är risken för denna undersökning att generalisera ungdomarnas värden från intervjuerna. Därför måste man undvika tanken att alla ungdomar anser som dessa ungdomar i denna undersökning, det ger endast en bild av några ungdomars tankar, föreställningar och attityder.

En undersöknings validitet berättar hur väl undersökningen mäter det som vill undersökas. På grund av att hela ämnesområdet i denna undersökning är såpass brett och diffust, är det svårt att bedöma undersökningens validitet. Eftersom syftet med denna undersökning är att utforska ungdomars identitet och konsumtion, och skapa ny kunskap, är det svårt att bedöma om denna undersökning är valid eller inte. En kvalitativ undersökning är ämnad att undersöka något okänt, därför är det svårt att mäta validiteten.

KÄLLOR

Angelöw, Bosse & Jonsson, Thom. 1990. Introduktion till socialpsykologi. Lund: Studentlitteratur. 272 s. ISBN 91-44-31431-0.

Autio, Minna. 2006. Kuluttajuuden rakentuminen nuorten kertomuksissa. Helsinki: Suomalaisen Kirjallisuuden Seura. 176 s. ISBN 951-746-808-3.

Belk, Russell W. 1995. "Studies in the New Consumer Behavior," in Acknowledging Consumption; A Review of New Studies. London: Routledge. 341 s. ISBN 0-203-97539.

Bjurström, Erling. 1980. Generations uppröret. Ungdomskulturer, ungdomsrörelser och tonårsmarknad från 50-tal till 80-tal. Stockholm: Wahlström & Widstrand. 183 s. ISBN 91-46-13483-2.

Bocock, Robert. 1993. Consumption. London: Routledge. 131 s. ISBN 0-415-06962-9.

Bourdieu, Pierre. 1984. Distinction: a social critique of the judgement of taste. Cambridge, MA: Harvard University Press. 613 s. ISBN 0-674-21277-0.

Ellegård, Kajsa & Stureson, Lennart. 2003. Konsumenterna och makten: att använda och bevara resurser. Stockholm: Carlsson Bokförlag. 242 s. ISBN 91 7203 512 9.

Featherstone, Mike. 1991. Consumer culture and postmodernism. London: Sage. 164 s. ISBN 0-8039-8415-4.

Giddens, Anthony. 1991. Modernity and self-identity: self and society in the late modern age. Cambridge: Polity Press. 256 s. ISBN 0-7456-0889-2.

Goldman, Robert. 1992. Reading ads socially. London: Routledge. 247 s. ISBN 0-415-05399-4.

Heiskanen, Ilkka & Mitchell, Ritva. 1985. Lättähatuista punkkareihin. Helsinki: Otava. 408 s. ISBN 951-108-2434.

Helve, Helena. 1993. Nuoret humanistit, individualistit ja traditionalistit: Helsinkiläisten ja pohjalaisten nuorten arvomaailmat vertailussa. Helsinki: Suomen Nuorisoyhteistyö Allianssi. 192 s. ISBN 951-9094-30-X.

Hirsijärvi, Sirkka & Hurme, Helena. 2000. Tutkimushaastattelu, Teemahaastattelun teoria ja käytäntö. Helsinki: Yliopistopaino. 213 s. ISBN 951-570-458-8.

Inglehart, Ronald. 1990. Culture Shift in advanced Industrial Society. Princeton: Princeton University Press. 484 s. ISBN 0-691-02296-8.

Liebkind, Karmela. 1988. Me ja muukalaiset: ryhmäraajat ihmisten suhteissa. Helsinki: Gaudeamus. 150 s. ISBN 951-662-448-0.

Miles, Steven. 2000. Youth lifestyles in a changing world. Buckingham: Open University Press. 177 s. ISBN 0-335-20098-2.

Peattie, Ken. 1998. Grön marknadsföring: att möta den gröna utmaningen. Lund: Studentlitteratur. 549 s. ISBN 914-400-0685.

Rousseau, Jean-Jacques. 1905. Émile eli kasvatuksesta. Helsinki: Suomalaisen kirjallisuuden seura. 512 s.

Slater, Don. Consumer culture and modernity. Cambridge: Polity Press. 230 s. ISBN 0-7456-0304-1.

Spranger, Eduard. 1932. Nuoruusiän sielunelämä. Porvoo: WSOY. 390 s.

Wikipedia, Den fria encyklopedin. Tonåring [www]. 2009. Hämtat 25.05.2009

<http://sv.wikipedia.org/wiki/Ton%C3%A5ring>

Wikipedia, Den fria encyklopedin. Ungdom [www]. 2009. Hämtat 06.07.2009

<http://sv.wikipedia.org/wiki/Postmodernism>

Wikipedia, Den fria encyklopedin. Ungdom [www]. 2009. Hämtat 25.05.2009

<http://sv.wikipedia.org/wiki/Ungdom>

Wrangsjö, Björn. 2006. "Kliniska synpunkter på identitesutvecklingen", i Ungdomar och identitet. Stockholm: Natur och kultur. 239 s. ISBN 91-27-09638-6.

Ziehe, Thomas. 1991. Uusi nuoriso: epätavanomaisen oppimisen puolustus. Tampere: Vastapaino. 271 s. ISBN 951-9066-44-6.

Bilaga 1 / 1(7)

Bilaga 1. Intervju, yngre ungdom (Y1).

Flicka 16 år, Vanda. 05.01.2010.

Tema 1: Ungdomskultur

F: Hur ser din vänkrets ut? Har du mycket vänner eller färre goda vänner?

S: Mycket vänner, för att då har man mycke vänner att va med. Att man int har bara en. Nu har jag också goda vänner.

F: Anser du att du är med i nåt gäng?

S: Ööö..nää..

F: Finns det nån speciell klädstil i din vänkrets, exempelvis klädstil, musiksmak eller sånt?

S: Nää, int egentligen. Alla klär sig olika.

F: Hurdan roll har du när du är med dina vänner? Är du den som pratar mest eller den som bestämmer vad som ska göras?

S: Jag e den som pratar mest. Int har vi nån som bestämmer, man gör själv va man tycker.

F: Finns det nån i din kompiskrets som är ledare?

S: Nää..

F: Umgås du mycket med dina vänner?

S: Joo

F: Var brukar ni umgås när ni träffas?

S: Hos mina vänner, hemma hos oss eller i Control i Nickby i Sibbo.

Bilaga 1 / 2(7)

F: Va e Control?

S: De e en restaurang eller ett cafeteria.

F: Va brukar ni göra där i Control?

S: Nå int så himla mycke, sitta där och tala med varandra.

F: Hur viktigt är det för dig att ha vänner som du kan umgås med?

S: Jätte viktigt!

F: Varför e de viktigt?

S: Så att man behöver int sitta ensam hemma. De viktigt att man kan tala med sina vänner om allt möjligt.

F: Vad brukar ni oftast göra när ni träffas?

S: Tala, fa på bio och sånt..

F: Kan du vara dig själv med dina vänner?

S: Joo, ja kan vara mig själv. Ja behöver int leka nån annan än vad ja själv e.

Tema 2: Utbildning och arbete

F: Studerar du eller arbetar du?

S: Studerar, jag går i Sibbo gymnasium.

F: Varför studerar du det du studerar?

S: För att jag visste int vad jag vill bli, därför tycker ja de va bra alternativ.

F: Har föräldrar, släktingar eller vänner påverka på valet av studieplats, eller har du själv bestämt?

S: Hmm.. ja vet int riktigt.. Föräldrarna sa nog att de bra att gå i gymnasium.

F: Anser du att de viktigt att studera och få ett yrke?

S: Joo, så att man inte blir hemlös..Så att man har nånting i framtiden.

F: Vill du studera vidare och fördjupa dig i nåt ämne?

S: Jag vet int riktigt ännu.. Kanske företagsekonomi...

F: Stöder dina föräldrar dina studier?

Bilaga 1 / 3(7)

S: Joo. Dom köper skolböcker åt mig och så ger dom pengar. Sen hjälper dom också ibland med läxor.

F: Anser du att dina studier ger dig mervärde i livet, eller tror du att du har nytta av dina studier i framtiden?

S: Joo, för att man har mera kunskaper om man har gått i gymnasie och sen om man ännu fortsätter vidare. De viktigt för mig att få kunskap och utbildning.

F: Är du intresserad av att lära dig nya saker?

S: Joo

F: Tror du att din utbildning påverkar ditt sätt att leva?

S: Ja vet int riktigt.. Kanske jag blir lite klokare. Att ha kunskap tar mig framåt i live.

F: I vilken ålder började du arbeta?

S: Som femton åring.

F: Var arbetade du?

S: I en matbutik.

F: Varför arbetade du där?

S: Vi hade skolpraktik och sen så fo jag ännu på sommarjobb dit.

F: Är det viktigt för dig att ha en arbetsplats, exempelvis sommarjobb?

S: Nå joo.. Att man har nåt annat att göra på sommaren, så att man int ba slöar och att få egna pengar.

Tema 3: Socialisationsprocessen och identiteten

F: Anser du att du har vissa roller i skolan, på arbetsplatsen och hemma?

S: Nää.. int egentligen.

F: Är du intresserad av politik och vad som händer i samhället?

S: Ibland jo och ibland int. Om det är nåt intressanta saker dom talar om så då tycker ja de intressant.

F: Tycker du de viktigt att veta vad som händer i samhälle?

Bilaga 1 / 4(7)

S: Joo! De viktigt att veta vad de händer där ute och så tycker ja om att följa med vad som händer i hela världen.

F: Hur tror du eller tycker du att vuxna ser på dig?

S: Att jag e vänlig, aktiv och snäll..

F: Tycker du att du känner dig nyttig här i samhället eller känner du att du har en mening här?

S: De viktigt att ha en mening i samhälle, de viktigt att man int bara sitter och int gör nånting.

F: Anser du att du har möjligheter i livet, eller möjligheter att leva så som du själv vill leva?

S: För tillfälle iallafall.

F: Vad brukar du göra på din fritid?

S: Vara med vänner.

F: Är det viktigare att träffa vänner eller familjen?

S: Familjen är nog viktigare, för att dom stöder mig mera.

F: Vad har du för mål i framtiden?

S: Jag sku kanske villa jobba på banken eller någo sånt.

F: Hur tror du din framtid kommer att se ut?

S: Jag vet int riktigt ännu... Men jag vill nog kämpa så att ja når mina mål.

F: Är det viktigt för dig att veta vad du gör och kommer att göra till exempel i skolan?

S: De nog viktigt.

F: Vad gör dig lyckligast för tillfälle i livet?

S: Att jag får gå i skola, min familj och vänner.

F: Vad är du mest rädd för i livet?

S: Att dö.. och att jag int får en studieplats.

F: Varför är du rädd för att du inte sku få en studieplats?

S: Om medeltale sjunker.

Tema 4: Familj

F: Var bor du?

S: I Sibbo.

F: Berätta hurdan familj du har.

S: Mamma, pappa och sen har jag en storesyster och storebror.

F: Bor du hemma eller borta hemifrån?

S: Hemma.

F: Vad tycker du om att bo hemma?

S: De bra. Man får stöd av föräldrarna.

F: Skulle du vilja pröva att bo ensam och tror du du sku klara av de?

S: Joo nu sku jag kunna och nu tror jag att jag sku klara av de.

F: Är familjen viktig för dig?

S: Joo, för att dom stöder mig.

F: Hurdan utbildning har dina föräldrar?

S: Jag vet int riktigt.. Mamma är student och pappa är väl en merkonom.

F: Anser du att dina föräldrar eller syskon fungerar som förebilder för dig?

S: Joo. E de nu int alltid så. Dom visar gott exempel till mig.

F: Arbetar dina föräldrar?

S: Joo.

F: Var?

S: Mamma jobbar på en bank och pappa har en egen firma.

F: Stöder din familj och isåfall på vilket sätt?

S: Dom stöder mig med skolan, ekonomiskt och dom hjälper mig om jag har någo problem.

F: Diskuterar dina föräldrar med dig om din utbildning, framtid och livet?

S: Nu talar vi om skolan, men annat så talar vi int så ofta. Int så ofta om framtiden och livet.

Bilaga 1 / 6(7)

F: Tycker du om att diskutera om dom här sakerna med dina föräldrar?

S: Såklart. Joo jag tycker de viktigt.

Tema 5: Konsumtion

F: Tycker du om att shoppa?

S: Joo.

F: Varför tycker du om att shoppa?

S: För att de roligt, man får nya kläder och allt sånt. De gör mig lyckligare att få nya saker.

F: Med vem brukar du shoppa?

S: Med kompisar och mamma och pappa.

F: Påverkar dina vänner, familj och media på dina konsumtionsval? Med media menar jag tv, reklam, Internet...

S: Ibland joo och ibland int.. Vännerna påverkar int så hemskt mycket. Jag brukar använda såna kläder som min syster använder. Tv, reklam och Internet påverkar int så hemskt mycket, om jag vill köpa nånting så köper jag de.

F: Hur ofta i månaden shoppar du annat än mat och karkki?

S: De beror på lite. Int har ja gnu vari på länge och shoppa. Int orkar jag ens nuförtiden shoppa så mycket.

F: Varför de?

S: Man har redan tillräcklit med kläder.

F: Stöder dina föräldrar dig ekonomiskt?

S: Joo.

F: Hur säkert och hur ofta?

S: Alltid då när jag behöver och super säkert.

F: Är det viktigt för dig att ha pengar och varför?

S: Joo, så att man kan leva. De får mig att känna säker.

F: Har du nån idol som du skulle vilja vara, nån känd person?

Bilaga 1 / 7(7)

S: Nää, jag behöver int nån sån för att jag kan vara mig själv. Man ska vara sig själv, tycker jag.

F: Finns det nån produkt eller vara som du inte skulle kunna leva utan?

S: Telefonen.

F: Varför just telefonen?

S: För att jag använder den mest. Och kläder, så att man int behöver frysa. Och mat såklart också. Internet e nog också ganska viktigt, så att man kan chatta med sina kompisar och de kostar int lika mycket som att texta.

F: Vad tycker du om konsumtion? Tycker du det är bra att människor konsumerar?

S: Ibland joo och ibland int. När man köper för mycket så är de dålit, de påverkar naturen.

F: Hurdana konsumtionsvanor har din familj?

S: Min syster köper nu lite vad hon vill. Mamma köper också vad hon vill och lite mera onödigt också. Pappa köper nästan aldrig någo, bara om han vill ha nånting eller behöver de påriktit. Min bror köper nästan ingenting..

F: Hurdana konsumtionsvanor har du själv?

S: Nå jag köper de va jag själv behöver och vill ha. Men att int får jag alltid de va jag själv vill ha, då måst jag spara pengar.

F: Är det viktigt att spara pengar?

S: Joo, såklart. För framtiden, just när man får körkort och sen samlar jag pengar också till bilen.

Bilaga 2 / 1(9)

Bilaga 2. Intervju, yngre 2 (Y2).

Flicka 16 år, Vanda. 04.01.2010.

Tema 1: Ungdomskultur

F: Hur ser din vänkrets ut? Har du mycket vänner eller färre goda vänner?

S: Jag har mycket vänner som e goda vänner.

F: Är du med i något "gäng"?

S: De en kompiskrets, de ju int ett gäng. Andra anser att de ett gäng, men int anser jag själv att de ett gäng.

F: Finns det någon speciell stil i din vänkrets? Ex. klädstil, musiksmak etc.

S: Nää, alla är helt olika.

F: Hurudan roll har du när du är med dina vänner? Är du den som pratar mest, den som bestämmer vad som ska göras eller?

S: Ja e den som pratar mest.

F: Finns det i din kompiskrets någon "ledare" eller har ni nån ledare?

S: Nää, men de finns såna som tror att dom e. Men alltså int finns det nån ledare.

F: Umgås du mycket med dina vänner?

S: Joo.

F: Hur ofta brukar ni träffas?

S: Varje dag.

F: Var brukar ni umgås eller var träffas ni då när ni ses?

S: Endera e man hemma hos nån kompis eller så sitter man i ett cafe.

F: Varför umgås ni just där i caféet eller hos varandra?

S: Ingen vill vara hemma hos nån annan, för att annors får dom int gå på tobak. Men caféet e den enda platsen som e tillräcklit stor och som man int blir utkastad ifrån.

F: Hur viktigt är det för dig att du har vänner som du kan umgås med?

Bilaga 2 / 2(9)

S: De jätte viktigt.

F: Varför är det viktigt?

S: För att int sku jag må bra om jag int sku få ha kompisar att va med. För att då har du ingen att tala med om andra saker än med föräldrar. Int sku jag klara av att int ha kompisar.

F: Vad brukar ni oftast göra när ni träffas?

S: Bara tala eller se på nån leffa eller liksom bara tala oftast.

F: Kan du vara dig själv då du är med dina vänner, eller anser du att du har någon roll?

S: Jag e alltid mig själv. Men om man tänker på att ha en roll, så ändrar jag mig på så viset att om jag e på dåligt humör eller om de har hänt någo så visar jag int de utan jag leker att allt e bra. De e de ända isåfall då jag e int mig själv. För jag tycker int om att angastas, de ända sättet e att jag leker glad.

Tema 2 : Utbildning och arbete

F: Studerar du eller arbetar du?

S: Både och.

F: Vad studerar du?

S: Till merkonom och student, både och. Jag tar dubbel examen. Jag studerar i Prakticum.

F: Varför studerar du det du studerar?

S: För att ja orka int gå i gymnasie. Och sen merkonom utbildningen e såpass öppen linje att du kan komma in på så många olika platser med merkonom utbildning. Och sen när jag vill bli polis så behöver jag andra stadies utbildning, därför tog jag merkonom utbildningen.

F: Har föräldrar, vänner eller släktingar påverkat på valet av studieplats, eller har du själv bestämt?

S: De jag själv som har valt de. Föräldrarna har försökt påverka på de, men jag valde nog själv de. Dom ville att jag sku fa till Sibbo gymnasie.

F: Anser du att det är viktigt att studera och få ett yrke?

S: Joo.

Bilaga 2 / 3(9)

F: Varför?

S: Om man int som ung går i skola och orkar int gå till skolan, så när man blir äldre har man int nån utbildning och så får man int pengar och sen så går live dålit.

F: Vill du studera vidare/fördjupa dig i något ämne?

S: Jag vill studera vidare till polis.

F: Stöder dina föräldrar dina studier?

S: Nå, dom hjälper mig om jag behöver hjälp med någo. Så ger dom tid till mig att göra läxorna och så betalar dom bussbiljetterna till skolan.

F: Anser du att dina studier ger dig mervärde i livet, dvs. tror du att du har nytta av dina studier i framtiden?

S: Joo. För att merkonom är just så öppet, för om jag int blir polis eller om jag int slipper in till polisskolan så då har jag merkonom och student. Så då kan jag söka till andra jobb, att de int bara polis jag kan bli nånting annat.

F: Tror du att din utbildning påverkar ditt sätt att leva?

S: Nå nu påverkar de. Nu ser jag på saker på ett helt annat sätt, nu när merkonom är så mycket med pengar att göra. Så jag förstår skatterna, jag förstår hur pengarna används. Nu förstår jag de mycket lättare än förr. Och så har jag blivit mer vuxen också.

F: I vilken ålder började du arbeta?

S: Jag fick mitt första sommarjobb som tolv eller tretton åring.

F: Var arbetar du nu?

S: På Borgå bladet. Ja skriver till ung sidorna.

F: Varför arbetar du där du arbetar?

S: Dom sökte personer och skriva till ung sidorna, och jag har alltid varit så bra på att skriva journalistik.

F: Är det viktigt att ha en arbetsplats och isåfall varför?

S: Joo de e, för att då har du nånting att göra hela tiden iställe för att sitta bara hemma. Plus så får man pengar och så får man mera kunskap och lär dig veta hur allting fungerar.

Tema 3: Socialisationsprocessen och identiteten

F: Anser du att du har vissa roller i skolan, på arbetsplatsen och hemma?

S: Nå på jobbe e de mera de att du måst bete dig och liksom tänka för dig vad du säger. Och sen hemma e jag nu ganska mycket tyst. Int har jag så mycke att säga hemma, för att jag har talas å mycke i skolan redan. Och i skolan e jag helt likadan som med kompisarna, de har int så stor skillnad..

F: Är du intresserad av politik och vad som händer i samhället?

S: Allt som jag förstår e intressant och de som jag int förstår så e int så intressant.

F: Hur tror/tycker du att vuxna ser på dig?

S: Vissa tycker att jag e smart och trevlig. Släkten tycker att jag ödar mitt liv och att jag int betar mig. Medan dom som int hör till släkten, tycker jag e duktig.

F: Känner du dig nyttig här i samhället/känner du att du har en mening här i samhället?

S: Int nu direkt, eller int vet jag.. Int har ja gnu direkt gjort nånting för samhälle, så att jag sku kunna påverka de. Kanske de enda sättet e när jag har skrivit i tidningen och nån har tyckt om en artikel och har hjälpt dom att få en synvinkel.

F: Men tror du att du sku kanske i framtiden känna dig nyttig?

S: Joo.

F: Anser du att du har möjligheter i livet, möjligheter att leva så som du själv vill leva?

S: Joo.

F: Vad tror du gör att du har möjligheter i livet?

S: Just för att jag jobbar och förtjänar pengar. Och med de samma håller mamma mig inte så instängd och delvis göra de va jag vill. Bara jag int gör nånting olagligt.

F: Vad brukar du göra på din fritid?

S: Jobba, skola, fotboll och vara med kompisarna.

F: Är det viktigare att vara med familjen eller med vännerna, om du måst välja?

S: Autch... Om jag vill vara med familjen vill jag vara med kompisarna, men sen om jag e för mycket med kompisarna sku de va skönt att va hemma. Lättare har jag att va med kompisarna.. Säkert kompisarna sku jag välja.

F: Vad har du för mål i framtiden?

Bilaga 2 / 5(9)

S: Just polis och sen.. Polis får man dålig lön, så jag kan int säga att jag vill ha ett jobb me bra lön. Men de nu bara att komma bort från Sibbo och sen att jag sku klara mig själv på egen hand, så att jag behöver int nån annans hjälp.

F: Hur tror du din framtid kommer att se ut?

S: Framtiden e kanske den att jag har en egen kämppä och har ett stabilt jobb och klara mig helt bra ensam.

F: Är det viktigt för dig att veta vad du gör i skolan, på arbetsplatsen och kommer att göra?

S: Joo.

F: Vad gör dig lyckligast för tillfället?

S: Mmm.. Kompisarna och familjen.

F: Varför just dom?

S: För att dom får mig alltid på gott humör om nånting e dåligt eller dom försöker få mig att se allting på ett mer positiv sätt.

F: Vad är du mest rädd för i livet?

S: Kanske att någo kommer att gå fel. Att jag ännu bor hemma som 30-åring. Eller sen att någo fler viktiga dör.

Tema 4: Familj

F: Var bor du?

S: Sibbo.

F: Berätta hurdan familj du har.

S: I England så, pappa e ju engelsk. Så han bor i England med sin flickvän och dom har en dotter. Vi har riktigt alrig kommit överrens.. Vårt förhållande me vår pappa e int så bra som de bruka vara förr.. Och sen hemma e där mamma, min styv pappa, en storesyster, en lillasyster, en lillabror och sen har en min syster dött.... De va fyra år sen..

F: Bor du hemma eller borta hemifrån?

S: Hemma.

F: Vad tycker du om att bo hemma?

Bilaga 2 / 6(9)

S: De skönt just att komma hem, att du int hela tiden eller om du har människor runt dig hela tiden.. Så kan du fa hem och vara ensam en stund. Men jag ska nästa sommar flytta bort hemifrån till Helsingfors.

F: Flyttar du ensam?

S: Nä, med en kompis.

F: Vad tror du de kommer att bli?

S: Jag har nog en känsla av att de kommer att bli bra, för att vi kommer jätte bra överrens. Men fast jag flyttar dit, så kommer ja på veckosluten hem till Sibbo. Att jag är jätte ofta hemma, men orsaken varför jag flyttar e att jag har närmare väg till skolan att då behöver jag int vakna så tidit.

F: Är familjen viktig för dig?

S: Joo.

F: Varför?

S: För att dom har känt mig hela mitt liv, dom vet exakt hurdan jag e. Dom vet kanske int hurdan jag e med kompisarna och ser int mig på de sätte. Men familjen ser mig på ett sånt sätt som kompisarna int förstår, just för att dom int har känt mig. Just om nån har dött, så förstår familjen att de en nära en själv. Att på så sätt e familjen viktig nog.

F: Hurdan utbildning har dina föräldrar?

S: Pappa har ingen utbildning, han sluta skolan när han gick på nian. Mamma har gått nån folkhögskola, sen börja hon studera till merkonom men hon sluta på tvåan när hon reste till Israel som utbytesstudent. Men nu för tre år sen så blev hon klar merkonom.

F: Anser du att dina föräldrar eller syskon fungerar som dina förbilder?

S: Joo.

F: Hur påvis?

S: Speciellt mamma, för att fast hon har mistat ett barn och haft det jätte svårt så orkar hon varje dag. Hon orkar komma hem och laga mat, fast hon ska på operation eller någo sånt. Hon orkar kämpa hela tiden. Min lillabror är ett år och min lillasyrra är fem år, så hon måst hela tiden ta hand om dom. Enda stunden som hon får vara för sig själv e när hon sover. Int sk uhon kunna säga att hon int orkar mera, för då sku hela familjen falla ihop. Hon e den som håller familjen ihop.

F: Arbetar dina föräldrar?

S: Mamma jobbar på Skandia som håller på med pansionsförsäkringar och leverantörsförsäkringar. Pappa jobbar väl på ett fängelse som vakt.

Bilaga 2 / 7(9)

F: Stöder din familj dig, i skola och livet?

S: Nå int förstår dom allt som tvinnar i mitt huvu.. Men nu stöder dom mig till största delen nog, dom försöker nog.

F: Diskuterar dina föräldrar med dig om din utbildning, framtid, om livet etc?

S: Vi har nog en gång diskutera, men dom anser att dom behöver int diskutera mera och säga att jag måst göra nånting med mitt liv. För att jag har så klar bild av vad jag ska göra.

F: Tycker du om att diskutera med dina föräldrar om dessa ovannämnda saker?

S: Om de så att dom försöker läxa upp mig så då orkar jag int lyssna. Men om dom också låter mig förklara min version och hur jag tycker om saken, och frågar hur jag anser. Så då kan jag nog diskutera hur lätt som helst.

Tema 5: Konsumtion

F: Tycker du om att shoppa?

S: Joo, jag tycker.

F: Varför?

S: För att jag älskar att köpa nya kläder. De roligare att ha nya kläder på sig. Men int brukar jag shoppa så mycke, för att jag har int så mycke pengar.

F: Med vem brukar du shoppa?

S: Kompisar, bara med dom.

F: Påverkar dina vänner, familj och media på dina konsumtionsval? Med media menar jag tv, reklam och så vidare..

S: Reklamer påverkar ju jätte mycke, för där får man se vad som e inne och vad som e int. Kompisar påverkar på de sättet att dom e.. Alltså om jag köper en skjorta så säger dom att e den bra eller dålig. Dom hjälper på de sätte. Om nån säger att ett par byxor e fula, så kan jag ändå köpa dom för att jag själv tycker om dom.

F: Hur ofta shopper du i månaden annat än mat eller karkki..?

S: Kanske en gång om två månader.. De kan hända att jag går och köpa en toppi, om jag just då har pengar.

F: Kan du köpa nångång nånting som du skulle inte ens behöva?

Bilaga 2 / 8(9)

S: Nää.. Jag har nog oftast en bild av va jag behöver, att jag behöver nu farkkun eller att jag behöver en huppare.

F: Stöder dina föräldrar dig ekonomiskt?

S: Nå om jag ska ha pengar till att shoppa kläder så jobbar jag sjläv för pengarna. Att om de så att jag påriktit behöver farkkun, så då kan mamma köpa dom om hon har pengar. Men mamma kan ibland sätta pengar mitt i allt.

F: Är det viktigt att ha pengar?

S: Delvis nä. För att de just att när jag har pengar, så då köper jag karkki och sånt som jag int behöver.. Går på te eller kakao, sånt som kostar helt i onödan. Medan då jag int har pengar så köper jag int karkki och sånt. Men de ändå viktigt att ha pengar, till exempel om ditt busskort slutar och funka så då e de bra att ha pengar så att du slipper hem. Eller sen om de händer nåt i värsta fall, så att man har pengar.

F: Brukar du spara pengar?

S: Nää, de brukar nog fa ganska ofta..

F: Har du någon viss idol som du skulle vilja vara? Någon känd person?

S: Nå Marilyn Monroe. De mest för att hon e så vacker och sen i fotboll en manlig fotbollsspelare, för att han e så bra och jag lär mig av honom.

F: Finns det någon produkt som du skulle inte kunna leva utan?

S: Telefon.

F: Varför?

S: För att jag känner mig naken utan telefonen. Jag talar just me mamma hela tiden, eller jätte ofta. Bara texta så att hon vet att allt e okej, så att hon får veta hur de e. Sen med kompisar så att man vet var dom e. Int vet jag hur dom förr i tiden klara sig utan telefoner! Jag sku int kunna klara mig utan den, men de säkert när jag e så van att ha den och sen mitt iallt e man utan den.

F: Hur är det med Internet, tycker du de viktigt?

S: Jag va förr jätte ”datis”, att jag va förr hela tiden på datorn. Men sen gick min data sönder, så jag har int kunna va så ofta på datan. Nu klarar jag mig helt bra, men om jag får bara en möjlighet att fa på datan så far jag nog.

F: Vad anser du om konsumtion? Tycker du det är bra att människor konsumerar?

S: De ju bra, för annors sku hela marknaden falla ihop. Annors sku alla skatter höjas, om int människor sku konsumera. De ju handeln och reklamen som gör att människor köper, så att staten får pengar. Så att landet går framåt, så att de int blir lama som nu.

Bilaga 2 / 9(9)

F: Hurdana konsumtionsvanor har din familj?

S: Nå vi har int så mycke pengar att använda. Just när vi hamnar betala lånena, betala leasingen på bilen och allt sånt. Så vi har int pengar att använda. Mest pengar far till om min lillebror vill ha någo saker eller sen till mat. Man måst spara om man vill fa nånstans.

F: Hurdana konsumtionsvanor anser du att du själv har?

S: Många kompisar e så att dom har pengar och mamma har själv sagt till mig att hon har märkt att när jag e van att när kompisarna har pengar, och då tycker jag också att jag har pengar och ödar dom bort genast när jag har fått dom. Att på så sätt skiljer jag från min familj, att jag e int van att spara pengar.

Bilaga 3 / 1(8)

Bilaga 3. Intervju, yngre (Y3)

Pojke 16 år, Vanda. 08.01.2010.

Tema 1: Ungdomskultur

F: Är det viktigt att ha många vänner och höra till en grupp eller ha färre vänner som är goda vänner?

S: Hellre många bra vänner, än flere onödiga.

F: Är du med i nåt gäng?

S: Nä.. De ba dom människorna som har växt upp med, de kan man int kalla nå gäng.

F: Finns det nån speciell stil i er vänkrets? Till exempel klädstil, musiksmak?

S: Nå int finns de, alla människor har sin egen stil.

F: Hurdan roll har du när du är med dina vänner? Är du den som pratar mest eller den som bestämmer vad som ska göras?

S: Jag tycker vi alla e jämnliska och alla har sina egna åsikter.

F: Finns det nån ledare i er kompiskrets?

S: Ledare? Nä.

F: Umgås du mycket med dina vänner?

S: Dagligen.

F: Var brukar ni umgås mest?

S: Runt omkring, här och där. Beror på.. Hemma hos kompisarna, ute..

F: Hur viktigt är det för dig att ha vänner som du kan umgås med?

S: Viktigt. De det viktigaste som finns. Vänner stöder, vänner hjälper och vänner e dom som man kan lita mest på. Eller så hoppas jag iallafall.

F: Vad brukar ni göra för det mest när ni träffas?

S: Allt möjlit.. Diskutera.

Bilaga 3 / 2(8)

F: Tycker du kan vara dig själv när du är med dina vänner? Eller tycker du att du måste ha någon roll?

S: Nu kan jag ganska långt vara mig själv. Nu är det ändå vissa saker som man håller som sitt privata liv. Och sen när du går på jobb så sätter du en mask på dig, att du är helt dig själv ändå. Du har ändå en emotionell sida som du gömmer, int visar du dig själv på samma sätt till dina vänner som till exempel till din familj.

Tema 2: Utbildning och arbete

F: Studerar du eller arbetar du?

S: Studerar.

F: Vad studerar du?

S: Ja studerar till merkonom.

F: Varför studerar du de som du studerar?

S: De fanns int riktigt nå val, jag måste ta de. Mitt medeltal skulle int ha räckt till att komma in till ett gymnasium.

F: Har föräldrar, vänner eller släktingar påverkat på ditt val av din studieplats, eller har du själv bestämt?

S: De nog familjen som har bestämt om mina studier, för att dom tror att dom vet bäst.

F: Vad menar du med det?

S: Dom har mera erfarenhet av livet och dom vet kanske bättre än jag. Dom försöker bara hjälpa.

F: Anser du det viktigt att studera och få ett yrke?

S: Idagens läge är det viktigt att ha kunskaper om nånting, men de beror också på vad du kommer att göra. Om du blir en privat företagare, så behöver du knappast så hög skolning då behöver du såna där grunder. De nog aldrig dåligt att studera, de beror också på skolan och om du är motiverad och hur bra lärarna är. De beror allt på de.

F: Vill studera vidare eller fördjupa dig i nåt ämne efter merkonom studierna?

S: Jag har tänkt att ja studerar de här färdit, sen efter de militären och sen möjligen fortsätta studier till tradenom eller ekonom.

F: Vilken skulle du hellre studera till tradenom eller ekonom?

Bilaga 3 / 3(8)

S: Tradenom e kanske mera min sak, men ekonom har att göra för mycket med siffror..

F: Stöder dina föräldrar dina studier och isåfall på vilket sätt?

S: Joo, dom stöder mig via pengar, psykiskt och hjälper om jag har probelm i skolan.

F: Anser du att dina studier ger dig mervärde i livet, eller tror du att du har nytta av dina studier i framtiden?

S: Knappast den informationen som jag har fått från den skolan ja gnu går i.

F: Varför det?

S: För den infromationen kan vi redan. Dom bara förstärks våra kunskaper. De egentligen bas saker vi lär oss, men desto längre man går desto mera fördjupar vi oss i olika saker. Men jag tror att merkonom examen är int nånting i dagens läge..

F: Varför de?

S: För de finns så mycket merkonomer och de självklara saker egentligen.. som de frågan om i merkonom examen.. I vissa kurser kräver dom för mycket av merkonom.

F: Tror du att du skulle ha haft större nytta av student examen?

S: Nää. Eller om du vill studera i vissa studieplatser som dom kräver studentexamen, så då e de bra med studentexamen.

F: Tror du att din utbildning påverkar ditt sätt att leva?

S: Klart de. Nå om du varje dag går i skola, så lär man sig och jag lär mig att bete mig i vissa situationer. Till exempel det som har att göra med handel och sånt.

F: I vilken ålder har du börjat arbeta?

S: Jag har arbetat i små snuttar. Alltid då när de har funnits jobb och när jag har haft möjlighet att jobba. Första jobbet var när jag va 16 eller 17 år.

F: Var arbetar du nu?

S: Just nu arbetar jag int nånstans. Jag studerar.

F: Tycker du de viktigt att ha en arbetsplats och isåfall varför?

S: Nå joo, för att du måst få en viss inkomst för att klara dig i en månad. Men idagens läge är de int lätt att jobba och hitta ett jobb. De krävs så mycket.

Tema 3: Socialisationsprocessen och identiteten

F: Anser du att du har vissa roller i skolan och hemma?

S: Alla har ju en viss roll i skolan och hemma med familjen. De helt hur du själv har vuxit upp, hurdan plats du har fått hemma och i skolan.

F: Nå vilka är dom där rollerna?

S: Jag e mittersta av alla syskonen, så jag kan lära mig av min stora syster så jag kan ta modell av henne. Och så har jag en lilla syster som jag försöker lära.

F: Hurdan roll har du i skolan?

S: Jag e studerande och lärarna lär.

F: Är du intresserad av politik och vad som händer i samhället?

S: Joo, klart de. För att de alla människors synvinklar av livet och tankesätt. De handlar om pengar, de frågan om att bygga och styra vårt land.

F: Hur tror du vuxna ser på dig?

S: De beror vilka vuxna vi talar om. Om man tänker på lärarna så läraren ser oss som studerande och som dom ska lära. Föräldrarna ser oss alltid som barn.

F: Känner du dig nyttig här i samhället eller känner du att du har en mening här i samhället?

S: Studeranden är framtiden och dom som studerar behöver stöd.

F: Anser du att du har möjligheter i livet och möjligheter att leva så som du själv vill?

S: Joo ganska långt nog, jag strävar efter att leva så som jag själv vill. Och så försöker jag dra nytta av varje dag, ingen vet hur länge vi lever.

F: Vad brukar du göra på din fritid?

S: Jag försöker ha de roligt och försöker ha ett stabilt liv. Jag vill vara med kompisar och så e jag mycket också ensam då sysslar jag med elektronik, så som data.

F: Vad har du för mål i framtiden?

S: Ha en egen bostad som jag själv sku äga och sen kanske ha en familj. Och sen att jag sku få se världen.

F: Hur tror du din framtid kommer att se ut?

Bilaga 3 / 5(8)

S: De kan man int aldrig veta.. De fast i så många små saker, om du är motiverad så kan du göra nästan vad du vill. Men de kan komma vissa hinder i vägen.

F: Är det viktigt för dig att veta vad gör i skolan och på jobbet, plus att veta vad du kommer att göra?

S: Nu försöker jag alltid organisera de vad jag gör. Men de går int alltid, man blir nog ganska ofta trött med tiden när du gör och gör och gör. Int är de lätt, de nog tungt att vara studerande.

F: Vad gör dig lyckligast i livet för tillfället?

S: Mina vänner och deras stöd.

F: Vad är du mest rädd för i livet?

S: Att hamna på gatan och vara hemlös.

Tema 4: Familj

F: Var bor du?

S: I Helsingfors.

F: Berätta hurdan familj du har.

S: Jag har mamma, pappa, store syster och lillesyster.

F: Bor du ensam och borta hemifrån eller bor du hemma?

S: Jag bor borta hemifrån och ensam.

F: Vad tycker du om att bo ensam?

S: Nå du har mera ansvar. Du tvättar dina kläder sig, du diskar, du betalar dina räkningar själv. Du gör allt själv.

F: Är familjen viktig för dig?

S: Familjen är de viktigaste som finns för mig. Familjen tar hand om mig och jag försöker ta hand om dom. Dom kan hjälpa mig alltid i såna situationer som vännerna int kan hjälpa.

F: Hurdan utbildning har dina föräldrar?

S: Jag vet int riktigt hurdan examen nåndera har. Meno m jag har förstått rätt så jobbar dom med såna jobb som dom har villa jobba med.

Bilaga 3 / 6(8)

F: Anser du att dina syskon fungerar som dina förebilder?

S: Mmm.. Int egentligen.. Nå vissa saker nog, men nu försöker jag ändå leva mitt eget liv. Mitt tankesätt är helt annorlunda än vad mina syskon har.

F: Arbetar dina föräldrar?

S: Joo. Mamma jobbar i banken och min pappa som företagare.

F: Stöder din familj dig?

S: Psykiskt och ekonomiskt.

F: Diskuterar dina föräldrar med dig om din utbildning, framtid och om livet?

S: Joo emellanåt nog. Nu är dom intresserade av att hur de går i skolan och att blir de nån framtid.

F: Tycker du om att diskutera med dina föräldrar om dom här sakerna?

S: Joo, int har jag någo emot de att diskutera. De såna saker som man måst diskutera om man vill klara sig. Men ibland e de svårt att förklara till föräldrarna om man har problem i skolan, för dom e såpass kritiska.

Tema 5: Konsumtion

F: Tycker du om att shoppa?

S: Nå då när jag har pengar så brukar jag oftast fa på restaurang. Jag har nog int råd att shoppa så hemskt mycket.

F: Med vem brukar du oftast gå shoppa med?

S: Jag brukar köpa mina kläder ensam eller sen kanske med nån vän.

F: Påverkar din familj, vänner eller media på dina konsumtionsval?

S: Nä, för att dom kläderna som jag köper så prövar jag först och sen om den är bra så köper jag den. Jag har egentligen ingen skillnad om den kostar mycket eller lite, för om den är bra så köper jag den. Så de jag själv som bestämmer vad jag köper.

F: Du tycker inte att en reklam påverkar dig undermedvetet?

S: Nä. Eller vissa produkter, de beror på. Just någo typ after shave. Men nu måst man tycka om en produkt för att köpa den, iallafall om du är studerande för då har du int så mycke pengar. Hellre köper du nånting som är lite dyrare som du pårikit tycker om och int köper nånting sånt som är onödigt.

Bilaga 3 / 7(8)

F: Hur ofta shoppar du i månaden, annat än mat?

S: Nu brukar jag köpa alltid då jag har möjlighet. Jag brukar mellan två månaders mellanrum köpa annat än mat.

F: Stöder dina föräldrar dig ekonomiskt?

S: Nå emellanåt, då när jag behöver stöd.

F: Hur ofta och hur säkert stöder dina föräldrar dig?

S: Dom stöder mig nog ganska säkert, men int får man aldrig sånt stöd som man skulle villa ha. Jag är nog nöjd med de stödet som jag har fått. Mången annan har int kanske fått sånt stöd som jag har fått.

F: Är det viktigt för dig att ha pengar överhuvudtaget?

S: A och o är pengar. Men de nog viktigare att ha familj och vänner. Men med pengar får man olika aktiviteter, eller man får saker att göra med pengar.

F: Har du nån viss idol som du sku villa vara, eller skulle du vilja vara nån känd person?

S: Nää. Jag sku int villa vara nån annan än mig själv. Jag vet int alls lika bra om nån annans liv, än bara om mitt egna liv. Och jag skulle inte aldrig kunna tänka mig att leva i nån annans skor, för mitt liv har hittills varit intressant.

F: Finns det någon produkt som du inte skulle kunna leva utan?

S: Hmm.. Rakblad.. För att man ska hålla ansiktet snyggt.

F: Du tycker inte att TV, Internet eller telefon skulle vara såna?

S: Nää, för nu har man förr kunnat leva utan dom så varför skulle man int nu kunna också. Världen sku kanske vara bättre utan dom.

F: Vad anser du om konsumtion? Eller vad tycker du om när människor konsumerar?

S: Nu e de bra i viss mån. Jag tycker int om stora kädjor, som mass producerar produkter. Jag tycker mera om mindre butiker som producerar nånting unikt.

F: Tycker du de bra att människor konsumerar?

S: Joo, om int människor sku köpa sku int pengarna röra sig. De frågan om ekonomi, pengarna rör sig från hand till hand.

F: Hurdana konsumtions vanor har din familj?

S: Mamma köper allt möjligt ”kräasä” som hon tror att hon behöver just då när hon är i butiken. Pappa köper endast de som han behöver och int nånting onödigt. Mina systrar är lite likadana som min mamma, dom köper också lite onödiga saker.

Bilaga 3 / 8(8)

F: Hurdana konsumtionsvanor tycker du att du har själv?

S: Ibland köper jag onödiga produkter. Jag försöker så att jag får så mycket med mina pengar som jag behöver och de som jag vill ha, istället för att köpa sånt som man själv är missnöjd med och som sist och slutligen blir och hänga i knutarna.

Bilaga 4 / 1(8)

Bilaga 4. Intervju, äldre ungdom (Å1).

Kvinna 24 år, Vanda. 21.12.2009.

Tema 1: Ungdomskultur

F: Hur ser din vänkrets ut?

S: Jag har en hel del vänner, men jag har ett par riktigt goda vänner som jag kan tala om vad som helst.

F: Är det viktigt att höra till en grupp eller ha färre vänner?

S: Färre vänner, som är goda vänner.

F: Är du med i ett gäng?

S: Int egentligen, för tillfälle hör jag int till nåt gäng.

F: Finns det någon speciell stil i din vänkrets? Exempelvis klädstil, musiksmak.

S: Jag har faktiskt tänkt på det här en gång. Jag tror att ingen av mina vänner alls lik varandra. Alla klär sig så som dom själv vill, alla har olika hobbyn, alla lyssnar på olika musik och alla har sina egna åsikter. Ingen är likadan som den andra.

F: Hurdan roll har du när du träffar dina vänner? Är du den som talar mest eller den som bestämmer vad som ska göras?

S: Int vet jag... Jag tror jag är den som frågar hur vännen mår. Int sku jag säga att jag bestämmer nånting.

F: Finns det nån i din kompiskrest som är ledare?

S: Nä, ja tycker att alla min kompisar är jätte straka personer, alla är ledarpersoner. Ingen är sån som sku vara mera eller mindre.

F: Umgås du mycket med dina vänner?

S: Jo, jag försöker så mycket som möjlit.

F: Var brukar ni umgås mest?

S: Mest så att man träffas på stan, tror jag. Cafer, restauranger, barer eller olika evenemanger... Och ibland hemma hos någon.

F: Brukar ni använda Internet eller chat för att kunna diskutera sinsemllan?

Bilaga 4 / 2(8)

S: Mmm. Skype..

F: Hur viktigt är det för dig att du har vänner som du kan umgås med?

S: För mig e de nog helt de viktigaste. Om jag int sku ha nåt socialt liv så sku jag..alltså de super viktigt!

F: Vad brukar ni göra med dina vänner när ni träffas?

S: Vi brukar gå på bio, gå på restauranger eller nånting kulturellt. Och sen brukar vi gå på fester, hemma hos nån.

F: Anser du att du kan vara dig själv när du är med dina vänner eller anser du att du har någo roller med vissa kompisar?

S: Jag är alltid mig själv! Jag behöver int ha nå roller med mina kompisar.

Tema 2: Utbildning och arbete

F: Studerar du eller arbetar du?

S: Både och. Jag gör mitt diplomarbete och de alltså ett arbete också för mig.

F: Vad studerar du?

S: Till diplomingenjör.

F: Varför studerar du det du studerar?

S: För att ja blev intresserad av belysningsteknik och det är nånting jag vill arbeta med i framtiden. Jag tyckte de lät det mest intressanta som man kunde läsa på Tekniska högskolan. Varför jag valde Tekniska högskolan är att jag tyckte mycke om fyssa och matta och jag ville ha nånting att göra med problemlösning.

F: Har föräldrar, vänner eller släktingar påverkat på valet av studieplats, eller har du själv bestämt?

S: Jag har själv bestämt att jag vill bli diplomingenjör! Men jag e alldeles säker på att min pappa har också påverkat på valet, varför sku alla mina syskon och jag vara på TKK nu, om int pappa sku ha sagt åt oss att de bra att studera där.

F: Anser du att de viktigt att studera och få ett yrke?

S: Jo, mycket viktigt!

F: Varför?

Bilaga 4 / 3(8)

S: De bra att människorna på nåt sätt utvecklar sig själv. Att om man aldrig gör nånting efter grundskolan så stannar man på ställe, man går inte framåt. Jag tror hela världen går framåt, men jag vill int att alla ska skola sig till samma sak. Jag tycker de viktigt att nån blir nånting och den andra nånting annat.

F: Vill du studera vidare eller fördjupa dig i nåt ämne?

S: Nä, jag tycker att när mitt diplomarbete e färdigt så tänker jag aldri mera studera..Men om jag jobbar med nånting visst så vill jag gärna lära mig mera om det arbete och dom sakerna som jag jobbar med. Då inom arbetsplatsen, så att jag får betalt för de jag lär mig men absolut inte mera i nån skola..

F: Stöder dina föräldrar dina studier på nåt sätt?

S: Massor!

F: På vilket sätt?

S: Jag kan diskutera om mina problem och oftast kan dom int hjälpa för dom förstår int vad de handlar om i mina ämnen. Men dom försöker ändå hitta på någo lösningar, hur jag kan läsa till en tent som jag int har sluppit igenom. Och så kan dom ge pengar om jag behöver, men pointen är den att dom vill att jag studerar.

F: Anser du att dina studier ger dig mervärde i livet? Eller tror du att du har nytta av dina studier i framtiden?

S: Jo definitivt. Allting som jag studerar kommer jag att använda i mitt arbetsliv. De nånting jag har passion för!

F: Tror du att din utbildning påverkar ditt sätt att leva?

S: Nä.. Jag tror att de kommer att påverka i framtiden, men int förtillfälle. Jag behöver mer inspiration och pengar för att de sku påverka mitt liv..

F: I vilken ålder börja du arbeta för första gången?

S: Hemma hos oss har de varit så att man måst arbeta för att få pengar. Som liten så va de viktigt att föra ut roskisen och bädda sängen, på så sätt fick jag veckopeng. Men för första gången jag va på jobb var när jag va tolv år, jag sommarjobba då på Kvaerner Masa Yards.

F: Var arbetar du nu?

S: På Tekniska högskolans belysningslaboratorie.

F: Varför arbetar du där du arbetar?

S: För att jag gör mitt diplomarbete dit.

F: Är det viktigt att ha en arbetsplats?

Bilaga 4 / 4(8)

S: Främst måste man arbeta för att få pengar och jag ska inte kunna leva så att staten ska betala till mig stöd. Jag behöver nånting i livet som ger inspiration och passion, så att man känner att man gör nånting gott och att man har lyckats med nånting. Och dessutom behöver jag ett socialt liv så att man har nånting att göra och de roligt att man har uppgifter att göra varje dag.

Tema 3: Socialisationsprocessen och identiteten

F: Anser du att du har vissa roller i skolan, på arbetsplatsen och hemma?

S: Definitivt.

F: Hurdana är dom här rollerna?

S: Min arbetsplats, som är också min skola, har jag den rollen som den yngsta som inte riktigt vet nånting och jag måste alltid fråga hjälp som andra måste ta hand om. Och jag har i familjen tvärtom, i familjen bestämmer jag och försöker sätta på plats och i ordning.

F: Är du intresserad av politik och det som händer i samhälle?

S: Jag är intresserad av politik och de som händer i samhälle, på sån nivå att jag brukar läsa tidningar och ser på nyheter.

F: Hur tror du att vuxna ser på dig, okej du är själv vuxen.. Men kanske äldre människor?

S: Ganska svår fråga...De vad jag har förstått.. eller de brukar säga att oj vad du är glad..Jaa..Jag tror dom ser på mig som en glad och fnittrig ungdom som gärna har roligt.

F: Känner du att du är nyttig i samhället, eller anser du att du har en mening i samhället?

S: Nä, inte ser jag att jag har en mening i samhället.. Jag känner att jag har en mening i mitt liv..

F: Anser du att du har möjligheter i ditt liv, att du får leva så som du själv vill leva?

S: Joo, jag tycker jag har möjligheter till vad som helst. I Finland finns de möjligheter till att gå i skola och bli vad som helst, om man bara vill. Man kan söka hemska fritt, de finns bra möjligheter för att få studiebidrag, fast dom är inte fina. De finns också möjlighet att få arbete i Finland fast man är ung, inte alltid de bästa möjliga men de finns en hel del ändå. Sen tycker jag också att det är bra att man får Kela understöd.

F: Vad brukar du göra på din fritid?

Bilaga 4 / 5(8)

S: På min fritid brukar jag för det mesta göra vad som helst med mina vänner, familj eller släktingar. Vad som helst, träffa dem på olika sätt..

F: Tycker du det är viktigare att träffa vänner eller familj om du skulle måsta välja?

S: Familjen är viktig för att de stöder mig och de står mig nära. Men av familjen finns den nackdelen att de känner en för bra, men med vännerna kan man roligt. Fast man ska göra vad som helst, så tycker jag att familjen måste finnas alltid där. Svår fråga, int kan jag välja en dera...

F: Vad har du för mål i framtiden?

S: Att få en trevlig arbetsplats. Jag vill bo i ett land, i en miljö, en stad var jag känner att är vackert och trevligt. Jag vill ha en söt familj, jag vill ha en underbar man och jätte söta barn. Ett liv full av glädje och kärlek. Och resa massor!

F: Är det viktigt för dig att veta vad du gör (skola,arbete) och kommer att göra?

S: Jo jag tycker det viktigt, för om jag studerar nånting så vill jag veta varför jag studerar det och hur jag kommer framåt. Att jag vill int bara gå i skola för att gå där och int veta att kommer jag nånsin att använda det i framtiden, de gör mig jätte arg. Annars också om jag e på en arbetsplats så vill jag förstå varför man gör som man gör.

F: Vad gör dig lyckligast för tillfälle?

S: Att allting känns bra i mitt liv. Jag tycker jag har allting jag behöver.

F: Vad är du mest rädd för?

S: I när framtiden är jag rädd för att jag inte kommer att få jobb, för att världssituationen är så här..

Tema 4: Familj

F: Berätta hurdan familj du har.

S: Jag har en mamma, en pappa, två bröder och så räknar jag också min pojkvän som min familj och två hundar.

F: Bor du hemma eller borta hemifrån?

S: Jag bor ensam i en egen bostad.

F: Vad tycker du om att bo ensam?

S: Att bo ensam e jätte trevligt, man kan komma och gå när man vill och äta när man vill, speciellt i de här skede av live när jag är i den här ålden och har en sån här livsstil.

Bilaga 4 / 6(8)

Men ibland e de väldigt ensamt.. Därför e de viktigt att man har vänner som man kan vara med, så att man int blir bara ensam hemma.

F: Hurdan utbildning har dina föräldrar?

S: Min pappa är diplomingenjör och min mamma är närvårdare.

F: Anser du att dina syskon och föräldrar fungerar som dina förbilder?

S: Både min mamma och pappa, båda har nånting som jag uppskattar. Min pappa tycker jag har åstadkommit mycke i livet, hans arbete, tankesätt och hur han fattar beslut. Dom tycker jag e fina! Med min mamma så tycker jag om hur hon är som människa, hur hon fungerar i

familjen, sånt som inte har att göra med arbete.

F: Arbetar dina föräldrar för tillfälle? Isåfall var?

S: Joo, båda. Min pappa har ett eget konsulteringsföretag och min mamma jobbar på ett rehabiliteringssjukhus.

F: Diskuterar dina föräldrar med dig om din framtid, utbildning och överhuvudtaget om livet?

S: Joo, ofta pratar vi om dom sakerna.

F: Tycker du det är viktigt att prata om dessa saker?

S: Joo, jag tycker att alla föräldrar ska vara stolta om sina barn. Jag vill gärna berätta till mina föräldrar om jag har gjort nånting gott, och jag vill att dom ska höra om de. Jag vill berätta om saker för att dom vet att jag e en bra person, så att dom kan stöda mig.

Tema 5: Konsumtion

F: Tycker du om att shoppa?

S: Jag tycker om att köpa ny kläder och nya smycken. Jag tycker till och med att köpa ny mat.

F: Med vem brukar du shoppa?

S: De som jag älskar är att shoppa på Internet, för att jag hatar att gå omkring i butiker och pröva på kläder. Men om jag går på stan och shoppa är det en nära vän, så att man kan dela sina åsikter och skratta. Och den andra som är roligt att shoppa med e min mamma, för att hon ha pengar.

F: Påverkar dina vänner, familj, media (reklam,TV..) på dina konsumtionsval?

Bilaga 4 / 7(8)

S: Helt säkert! Jag tror de väldigt undermedvetet.. Ibland kan ja fundera på att varför köpte jag den här saken, och då kommer jag på att aijoo jag så den där reklamen och de säkert därför jag vill nu ha den här saken. Eller ibland kan man se på en tv serie och se på när dom äter hamburgare och efter en stund så ringer man nån kaveri att kom vi far till McDonalds.

F: Tror du att det är mest media som påverkar eller tror du det är vänner/familj?

S: Jag tror att om min mamma eller nån av mina vänner sku säga att köp de här så då har de en större påverkan på mig, än en reklam som sku säga att de bra. Jag tror att reklamer påverkar undermedvetet, på så sätt att man tror att man behöver den saken.

F: Hur ofta shoppas du i månaden annat än mat/dagliga varor?

S: Typ en gång i månaden. Det beror på om man behöver nånting speciellt.

F: Köper ofta sånt vad du inte påriktigt skulle behöva?

S: Jätte ofta.

F: Stöder dina föräldrar dig ekonomiskt?

S: Dom stöder mig inte på så sätt de skulle hela tiden bara ge pengar, men om jag är i en svår situation så att jag påriktigt behöver pengar så ger dom nog. Jag frågar hemskt sällan efter pengar, utan jag försöker alltid hitta på en egen lösning.

F: Är det viktigt för dig att ha pengar?

S: Joo. Ibland lever jag endast på studiestöd, då grubblar jag över pengarna och mår inte så bra. Jag tycker jag inte kan göra nästan nånting. Men då jag har en viss summa på kontot vet jag att allting är bra, att jag får mat, kläder och jag kan ha rolit.

F: Har du någon viss person du skulle vilja vara, typ en idol eller känd person?

S: Ööö.. Jag har många... Men beror lite på.. Om man tänker på arbete så skulle det finnas nån och om man tänker på klädstil så finns det nån.. Vissa saker så finns det vissa människor. Oftast är de inte kändisar, utan de mina vänner. Att nån vän kan ha underbar inredning och nån annan sku kunna ha jätte söta kläder, och sku villa ha de eller..så tänker jag på min mamma att sån mamma vill jag vara när jag själv blir mamma.

F: Finns det någon produkt som du inte skulle kunna leva utan?

S: Mmm.. Internet..Data, telefon..Om jag är en dag utan min dator, så tycker jag är borta, att va ska jag göra.

F: Varför är Internet viktigt för dig?

S: Jag tror de nånting som jag själv tror e jätte viktigt, men jag tror int att de påriktit. Men de finns en såndän vana att jag använder den varje dag och därför tycker ja att jag behöver de. Jag tror bara att jag behöver de, men påriktit behöver jag inte de. Jag känner

Bilaga 4 / 8(8)

mig utanför om jag inte får veta vad det händer i världen eller vad det händer för mina vänner i Facebook. Jag vill veta! Jakt på information av mina vänner och bekanta.

är ett hjälpmedel för att känna bättre sina vänner och vad dom håller på med.

F: Vad anser du om konsumtion?

S: Jag tror människor köper en hel del saker som dom int ens sku behöva..Jag tycker man har fått människor att köpa en massor olika produkter som dom tror att dom behöver, fast dom behöver int dom alls.

F: Vad tycker du om när människor köper produkter/tjänster?

S: Jag tycker att va annat sku dom göra?!Om man jobbar och får pengar, så va gör man sen

med dom där pengarna.. Man för världen vidare och man gör nåt gott, så tycker jag att man får göra nåt med dom där pengarna för att sedan tycka att man har roligt. Man har fritid, man behöver nånting att njuta av. Oftast så tror jag att konsumtion gör en glad.

F: Hurdana konsumtionsvanor har din familj?

S: I min familj är alla väldigt olika. Min lillebror är den som använder mest pengar, om han har pengar så köper han allt hela tiden och kastar aldrig bort nånting. Min storebror är sån som funderar jätte länge och noggrannt. Min mamma e sån som köper och sen ger hon bort gammalt, att hon håller på i en sån dän cirkel. Hon skaffar till saker och så städar hon igen bort, hon vill int ha mycket saker runt omkring sig. Min pappa köper endast de som han behöver, han e sån som planerar vad han kommer att köpa.

F: Hurdan konsument är du själv?

S: Då när jag har mycket pengar tycker jag att använda dom, då köper jag både varor och tjänster. Allt som gör mig glad och som sku stärka min identitet. Menom jag inte har pengar så kan jag också vara helt lycklig. Jag tycker att jag nog också kan spara pengar.

Bilaga 5 / 1(8)

Bilaga 5. Intervju, äldre ungdom (Å2).

Kvinna 24 år, Vanda. 08.01.2010.

Tema 1: Ungdomskultur

F: Hur ser din vänkrets ut? Har du mycket vänner eller färre vänner som är goda vänner?

S: Min vänkrets är väldigt mångkulturell, eftersom jag studerat utomlands. Men det är nog viktigt för mig att ha en kärn vängrupp som jag kan anförtro mig till. Men det är också viktigt att ha en lite större vänkrets som sen är lite ytligare vänner, som man kan använda som ett kontaktnät.

F: Är du med i något "gäng"? Isåfall vilket?

S: Nä, inte egentligen. Om man ska säga att man hör till ett gäng så kan man säga att när man har jobbat en tid, så kan man säga att man hör till ett gäng som har jobbat inom samma bransch.

F: Finns det någon speciell stil i din vänkrets? Ex. klädstil, musiksmak etc.

S: Många är intresserade av reklam och marknadsföring för att de arbetar med marknadsföring, därför diskuteras de. Men klädstilar finns från casual, hip-hop och väldigt blandat.

F: Hurdan roll har du när du är med dina vänner? (Ex. den som pratar mest, den som bestämmer vad som ska göras etc)

S: I min yrkesroll är jag projekt ledare och den rollen har jag ofta när jag är med mina vänner. Om vi ses med mina vänner så är jag ofta den som ordnar saker och ting och ser till att alla får den information som behövs. Men då när man är tillsammans så har man väldigt varierande roller, de bror helt på hurdant humör man är och hurdan dag man har haft.

F: Finns det i din kompiskrets någon "ledare" etc.?

S: Nä, ingen.

F: Umgås du mycket med dina vänner?

S: Japp. Jag umgås med vänner nästan dagligen. Sen beror det lite på, när jag bor i Sverige och Finland så har jag olika vänner i båda länderna.

F: Var brukar ni umgås mest?

Bilaga 5 / 2(8)

S: De varierar också. I Sverige så är det så att man träffas hemma hos någon eller så är man ute på krogen. De kan också vara så att man är ute och promenerar. I Finland är det också oftast hemma hos någon.

F: Hur viktigt är det för dig att du har vänner som du kan umgås med?

S: Otroligt viktiga, dom är lika viktiga som familjen.

F: Vad brukar ni oftast göra när ni träffas?

S: Diskutera, prata om saker som har hänt. Göra mat tillsammans, titta på film och diskutera om saker som blir mer väsentliga i vuxenlivet. De int så mycket supande som det var tidigare.

F: Kan du vara dig själv då du är med dina vänner, eller anser du att du har någon roll?

S: Jag kan nog vara mig själv.

Tema 2 : Utbildning och arbete

F: Studerar du eller arbetar du?

S: Just nu jobbar jag som projektledare inom digitala media branschen. Och ska faktiskt sluta med det snart och börja studera.

F: Vad ska du börja studera?

S: Digitala media som jag fortsätter och studera med. Men de en två delad utbildning där de både projektledning, marknadsföring och konst. De en varierad utbildning.

F: Varför kommer du att studera det?

S: De hör till utvecklingen för en projektledare att utveckla sig själv. Och nu känner jag att jag har en grund från arbetslivet, 4 år, som jag kan utnyttja till att få nya verktyg att jobba med i mitt arbete.

F: Har föräldrar, vänner eller släktingar påverkat på valet av studieplats, eller har du själv bestämt?

S: Till en början kanske jag fick ett intryck från dom som studerar på samma ställe i min förra utbildning. Men de va nog också ett eget medvetet val att jag skulle börja studera de. Och nu så är det ett helt eget val.

F: Anser du att det är viktigt att studera och få ett yrke?

S: Jag tycker de viktigt om man själv anser de viktigt, alla har ju egna mål. Men jag vill ha en fullständig utbildning i grund, för att kunna ha en trygghet i framtiden. Och att få

Bilaga 5 / 3(8)

ett yrke kan man ju få utan att ha studera klart, men så länge man vet vad man vill och gör de vad man vill så gör man ju de på bästa sätt.

F: Stöder dina föräldrar dina studier?

S: Dom uppmuntrar en att studera och ta en examen. Dom tycker att de otroligt bra att jag gör det. Jag kommer att åka till Australien nu och dom har uppmuntrat till det. Dom tycker de bra att jag utvidgar mitt nätverk och dom finns där om jag behöver ekonomisk stöd. Dom stöder mig på alla sätt och vis.

F: Anser du att dina studier ger dig mervärde i livet, dvs. tror du att du har nytta av dina studier i framtiden?

S: Jag tror man alltid har nytta av studier, för att du utvecklar dina egna kunskaper och samtidigt kan du bygga upp ditt nätverk och kan utnyttja de i framtiden. Och på tanke på den globala världen så tycker ja de bra att studer och få en inblick i de hela. Och få en bredare syn på de vad man håller på med.

F: Tror du att din utbildning påverkar ditt sätt att leva?

S: Jag har nu varit van med att jobba med ett fullständigt jobb med en rätt hög lön. Så nu när jag börjar studera kommer de nog att påverka. Och de att man kommer att bo på andra sidan jordklotet, kommer säkert att påverka livsstilen.

F: I vilken ålder började du arbeta?

S: Nå första gången så var de ju sommarjobb, då var jag kanske 17 år. Jag jobba på fastighetsförmedling. Men sen fick jag ett fastvarande jobb efter min utbildning. År 2007 blev jag färdig från min skola och då börja jag jobba i Stockholm och sen dess har jag egentligen jobbat där. Sen har jag jobba i Finland på samma företag som jag har jobbat i Sverige.

F: Var arbetar du nu?

S: Just nu jobbar jag på ett digital media företag som heter Deasign, som är ett 10 år gammalt företag i Sverige. Men var med nu för 1år sedan och öppna ett kontor i Finland.

F: Varför arbetar du där du arbetar?

S: Jag har studera för det. Jag börja med en praktik i Sverige i ett annat företag som hette Britny Stockholm. Var ett halft år där och fick en fastanställnin där. Och efter de blev jag rekryterad till de här andra företaget på grund av att jag var finsk och blev en slags ledar figur här i Finland.

F: Är det viktigt att ha en arbetsplats och isåfall varför?

S: De skapar rutin i ens liv och de ger en trghet såklart ekonomiskt. Men så ha det mycket at göra med de att man trivs med det man gör, så ser man int de som ett jobb

Bilaga 5 / 4(8)

utan man ser det som en del av ens liv. De blir int en börda på samma sätt som många andra jobb kan bli, som att sitta vid kassan eller de bara nånting man går till. Jag lever alltid för det vad jag gör och jag har alltid varit intresserad av konst och att skapa. Och nu så har jag fått av både de kreativa och projektledarskap.

Tema 3: Socialisationsprocessen och identiteten

F: Är du intresserad av politik och vad som händer i samhället?

S: Jep, de intressant till en viss del och samtidigt så har jag int insatt mig i lokalpolitik just bara typ Finland exakt. Utan de mera globala beslut som görs och mera sånt som kan påverka hela världen. Just för att jag int är bosatt på ett ställe.

F: Hur tror/tycker du att vuxna ser på dig?

S: Vuxna ser kanske mig som en vuxen. Jag har ändå kommit ganska tidigt in på arbetslivet och jag är bland dom yngsta i branschen. Jag har alltid varit yngst på kontoren, så jag har fått ganska tidigt ta tuggan av de vuxna livet, leva själv och skaffa mitt levebröd. Så man anser int mig som ett barn mera.

F: Känner du dig nyttig här i samhället/känner du att du har en mening här i samhället?

S: Den branschen som jag jobbar med så handlar de mycket att påverka andra människor, så egentligen kan man säga att jag har en mening. Vi skapar opinioner och få människor att reagera på de vad vi gör på jobbet, så jo.

F: Anser du att du har möjligheter i livet, möjligheter att leva så som du själv vill leva?

S: Ja , de har jag. På alla sätt och vis. Nu så känner jag att jag har jobbat tillräckligt och att jag vill göra till mig själv nånting. Vi lever ändå i ett sådant samhälle att man uppmuntras att studera och stöd för att åka nånstans annan stans. Stipendier och sånt, de int en omöjlighet.

F: Vad brukar du göra på din fritid?

S: Vara ute, reser mycket för jag har en pojkvän i Skåne så de blir väldigt mycke flygplatser. Och så försöker jag hålla uppe min kreativitet, med att måla och sånt. Men väldigt mycket avslappnande saker, för att jag jobbar i en bransch med väldigt högt tempo.

F: Är det viktigare att träffa vänner eller familj, om du måste välja nåndera?

S: Mina vänner är min familj och min familj är mina vänner. Sku jag välja så sku jag träffa min familj nog, men som sagt får jag stöd av mina föräldrar som vänner. För jag anser att dom är mera mina vänner än mina föräldrar, så dom går nog i första hand.

Bilaga 5 / 5(8)

F: Vad har du för mål i framtiden?

S: Jo. Studera klart och få en fullständig examen. Efter det troligtvis jobba och bo i ett annat land igen. Troligtvis Japan eller i Australien. Efter de är det största målet att öppna ett eget företag eller att öppna ett annat kontor i ett annat land.

F: Hur tror du din framtid kommer att se ut?

S: Om jag int öppnar ett eget företag, så tror jag nog att jag öppnar ett annat kontor för ett företag. För de finns ett större globalt företag som skulle vilja öppna ett kontor i Finland eller Australien.

F: Är det viktigt för dig att veta vad du gör (skola, arbete) och kommer att göra?

S: Jag älskar planering, så svaret är joo.

F: Vad gör dig lyckligast för tillfället?

S: Allt möjligt. Jag ska flytta, jag har en underbar pojkvän, jag har vänner, jag har en familj som stöder mig. Hela min tillfälliga tillvaro är väldigt bra.

F: Vad är du mest rädd för?

S: Att int nå mina egna mål, för de gör mig väldigt besviken.

Tema 4: Familj

F: Berätta hurdan familj du har.

S: Jag har mina föräldrar, min mormor och så har jag två stycken halv syskon dom har egna familjer.

F: Bor du hemma eller borta hemifrån?

S: Jag bor borta hemifrån eftersom jag reser mellan Sverige och Finland. Nu kommer jag att flytta till Australien. Men förtillfället har jag min lägenhet i samma hus som mina föräldrar.

F: När du har bott ensam, så vad har du tyckt om att bo ensam?

S: Jag tycker om att bo själv. Men samtidigt är det viktigt för mig att ha vänner runt omkring mig. Så jag har försökt skapa ett umgänge på det sättet i ställe, för jag int har min familj mig så nära. Så därför har mina vänner blivit min familj. Men nu kommer de i nåt skede i livet att man vill bo tillsammans med nån.

F: Är familjen viktig för dig och isåfall varför?

Bilaga 5 / 6(8)

S: De just de att de skapar en trygghet. Den finns där alltid för vått och tårtr, om man har en bra relation till dom.

F: Hurdan utbildning har dina föräldrar?

S: Pappa är utbildad ekonom, min mamma har också en grund i ekonomi.

F: Anser du att dina föräldrar eller syskon fungerar som dina förbilder?

S: Delvis.. De ju dom som uppfostrar en, i dom vanligaste fallen. Och nu sätter man ju sina må utifrån dom kraven som föräldrarna har ställt då man var yngre. Så att man omedvetet, tror jag, har dom som förebilder oberoende vad det gäller.

F: Arbetar dina föräldrar?

S: Min pappa är revisor och mamma är hemma som hemma mamma.

F: Stöder din familj dig och på vilket sätt?

S: De just med att finnas där. Om man behöver ekonomisk hjälp och om man behöver hjälp med nånting annat så hjälper dom till och jag har aldrig haft problem med att vända mig till dom.

F: Diskuterar dina föräldrar med dig om din utbildning, framtid, om livet etc?

S: Varje dag. Vi pratar från morgon till kväll, eftersom vi bor i samma hus. Om man int är på samma ställe så brukar vi ringas.

F: Tycker du om att diskutera med dina föräldrar om dessa ovannämnda saker?

S: Jo. Mina föräldrar tar nåns parti, så att jag alltid har rätt, utan dom är väldigt objektiva. Tar just en roll som en kompis och en vän som kan säga rakt ut och tycka att jag är barnslig eller om jag har betett mig dåligt. Hur jag ska hantera situationer, så får jag hjälp.

Tema 5: Konsumtion

F: Tycker du om att shoppa?

S: Joo.

F: Varför?

S: Tidigare så tyckte jag om att köpa kläder och sånt. Men nu är det mera just med inredningsgrejer och jag tror de beror på att man vill skapa nånting eget. Och sen teknikprylar, för jag jobbar inom den branschen, då är nya datorer och telefoner roligt.

Bilaga 5 / 7(8)

F: Med vem brukar du shoppa?

S: De varierar. Beroende på dagen och hur människor har tid och vad man ska själv köpa. Ibland så handlar jag med min pojkvän om de nånting man vill handla tillsammans och ibland så vill man gå ensam. De på såsätt tidsfördriv och avslappning, att lyssna på musik och handla nånting.

F: Påverkar dina vänner, familj och media på dina konsumtionsval?

S: Jag jobbar själv i en bransch som ska påverka konsumtionsvalen, så mitt svar är nej. Och vännerna påverkar int heller, för att jag har min egen stil och jag är ensvis och så..

F: Hur ofta shoppar du i månaden annat än mat..?

S: En gång i veckan. De varierar vad man köper och hur mycket.

F: Kan du köpa nånting sånt som du egentligen inte skulle behöva?

S: Tidigare var de mera, men jag tror de berodde på att jag int hade nå planer att åka till Australien och sånt. Men nu så har man begränsa de väldigt mycke, de ganska mycke upp av livssituationen.

F: Stöder dina föräldrar dig ekonomiskt?

S: Jo.

F: Hur ofta och hur säkert stöder dina föräldrar dig ekonomiskt?

S: Dom stöder mig alltid då jag behöver.

F: Är det viktigt att ha pengar?

S: "Money makes the world go around", ingen klarar sig utan pengar. De tragiskt att se människor som har mindre pengar, så för mig är det mera en trygghet. Jag har blivi van med att va bortskämd som liten, haft möjligheterna att göra de va jag vill. Så för mi har de varit viktigt att förtjäna och ha en grund att stå på. Och sen ha extra pengar att göra roliga saker.

F: Har du någon viss idol som du skulle vilja vara? (någon känd person)

S: Ööö.. Jag tänkte faktiskt på de här en dag.. Jag kommer int ihåg just nu, men de finns en sån här "life-coatch" hon är en av Sveriges bästa affärskvinnor. Så hon har alltid varit för mig en sån här stor förebild, för att hon har lyckats med de vad hon har gjort. Nu är hon 67 år, men hon är otroligt stark och inspirerar människor. Sådana människor som har föttena på jorden, och int såna idoler som pop-artister. Mera såna människor som har lyckats med nånting konkret.

F: Finns det någon produkt som du skulle inte kunna leva utan?

Bilaga 5 / 8(8)

S: En produkt? Min i-Phone! För att den är mitt hela liv, där är hela mitt kontaktnät. Jag har tillgång till Internet, med den kan jag beställa andra produkter som jag behöver. För tillfälle är de ett stort centrum, just när man kan ha vilka applikationer som helst med den.

F: Finns det någo andra produkter?

S: Jag älskar alla mina saker i badrummet. Och sen datorn.

F: Vad anser du om konsumtion?

S: Konsumtionen får världen att snurra runt. Om människor sku sluta konsumera, så har vi ett samhälle som dör. Jag tycker konsumtion är bra, desto mer människor konsumerar desto nöjdare är mina kunder. Jag tycker de viktigt och folk ska fortsätta med de. Folk borebörja tänka på vad de köper och int bara slösa pengar, utan lägga pengarna på nånting som dom har nytta av.

F: Hurdana konsumtionsvanor har din familj?

S: Oj.. Min mamma är otroligt mat-galen. Hon äter int själv, men hon tycker om att laga till andra. De en kulinarisk familj som tycker om att gå i mataffären och hitta nya inspirerande saker. Och sen är de mycke saker till hemmet. Jag tycker dom har ett brett konsumtions mönster, de ju alltid roligt att få en ny klocka eller en tröja.

F: Hurdana konsumtionsvanor anser du att du själv har?

S: Jag har nog erft mina konsumtionsvanor från min familj. Men som sagt så har jag kanske mera av de här tekniska. Mina föräldrar har kanske mera de att gå på konstutställningar och köpa tavlor.

Bilaga 6 / 1(7)

Bilaga 6. Intervju, äldre ungdom (Ä3).

Kvinna 24 år, Vanda. 17.01.2010.

Tema 1: Ungdomskultur

F: Hur ser din vänkrets ut? Är det viktigt att ha många vänner och höra till en grupp eller ha färre vänner?

S: Att ha färre godare vänner.

F: Varför det?

S: Nå de egentligen.. Dom är mera värda och mycket närmare. Du känner int lika bra om du har mycket vänner.

F: Är du med i något ”gäng”? Isåfall vilket?

S: Nää..

F: Finns det någon speciell stil i din vänkrets? Ex. klädstil, musiksmak etc.

S: Int egentligen. Alla har sina egna stilar.

F: Hurudan roll har du när du är med dina vänner? Är du den som pratar mest, den som bestämmer vad som ska göras eller?

S: Nää, int har jag nån speciell roll.

F: Finns det i din kompiskrets någon ”ledare” eller upplever du att de finns nåt sånt?

S: Nää. Men om du ordnar en fest så är du ju den som leder festen, men annors nä.

F: Umgås du mycket med dina vänner?

S: Relativt mycke, nu sku man kunna mera.

F: Var brukar ni umgås mest?

S: Hemma hos nån eller sen på nån café.

F: Varför umgås ni just där?

S: De kanske lättast att diskutera där. Och de mysigt att va hemma hos nån. Och sen är de också behändigt, när man bor nära och såhär.

Bilaga 6 / 2(7)

F: Hur viktigt är det för dig att du har vänner som du kan umgås med?

S: Mycket viktigt. De kiva att ha vänner.

F: Vad brukar ni oftast göra när ni träffas?

S: Int nånting hemskt speciellt, tala för att när man int ändå ses varje dag. Man kan tala om vad man har gjort och vad man kommer att göra, va man planerar

F: Tror du att du kan vara dig själv då du är med dina vänner, eller anser du att du har någon roll?

S: Nää, helt mig själv.

Tema 2 : Utbildning och arbete

F: Studerar du eller arbetar du?

S: Arbetar.

F: Tycker du det är viktigt att studera och få ett yrke?

S: Joo, de lättare att få ett arbete om man har en utbildning. Och utbildningen ger en trygghet i framtiden och en viss kunskap.

F: Var har du studera före du börja jobba?

S: På Arcada.

F: Skulle du vilja fördjupa dig i nåt ämne och studera vidare?

S: Joo kommer kanske i någo skede att studera till.

F: Har föräldrar, vänner eller släktingar påverkat på valet av studieplats, eller har du själv bestämt?

S: Jag bestämde själv att jag sku studera till tradenom.

F: Stöder dina föräldrar dina studier?

S: Dom stöder nog, för dom tycker de viktigt att man studerar och får en utbildning.

F: Tycker du att dina studier ger dig mervärde i livet?

S: I viss mån joo. Men int har de hittills haft så stor nytta.

F: Tror du att din utbildning påverkar ditt sätt att leva och isåfall hur på vis?

Bilaga 6 / 3(7)

S: Nå int egentligen, för den där utbildningen ger ju ett visst arbete. Men sen när du får ditt yrke, men int har de nån större betydelse.

F: I vilken ålder börja du arbeta för första gången?

S: Jag va 15 år.

F: Var arbetar du för tillfälle?

S: På Rahapaja Moneta.

F: Varför arbetar du där du arbetar?

S: Jag sökte arbete och de var ett arbete som lät intressant då för tillfälle. Och har stanna där.

F: Är det viktigt för dig att ha en arbetsplats och isåfall varför?

S: Joo de viktigt! De ger en rutin för livet och de eknomiskt nyttigt.

Tema 3: Socialisationsprocessen och identiteten

F: Anser du att du har vissa roller i skolan, på arbetsplatsen och hemma?

S: På jobbet jobbar jag självständigt eller bestämmer ganska långt själv. Hemma har jag också en ganska dominerande roll. Och i vänkretsen har jag int nån speciell roll.

F: Är du intresserad av politik och vad som händer i samhället?

S: Politik är jag int så hemskt intresserad av.. Men nu läser jag ju de som till största delen har hänt, självklart i Finland och i världen. De viktigt att veta vad som har skett och viktigt att veta vad som händer i världen.

F: Hur tror/tycker du att vuxna ser på dig?

S: Som en självständig, klarar sig ganska bra själv och jaa..

F: Känner du dig nyttig här i samhället/känner du att du har en mening här i samhället?

S: Nää.. För att man int är med i nån större organisation. Vanlig medborgare.

F: Anser du att du har möjligheter i livet, möjligheter att leva så som du själv vill leva?

S: Joo, för nu väljer man ju själv va man vill, var man bor, vad man gör och vem man umgås med.

F: Vad brukar du göra på din fritid?

Bilaga 6 / 4(7)

S: Idrotta, umgås med vännerna och förhållande som tar tid..

F: Om du skulle måsta välja nåndera familjen eller vännerna, vilken skulle du välja?

S: Nu sku jag ändå välja familj.

F: Varför det?

S: För att vi är såpass många och sen har vi jätte nära förhållande, just när man har en tvillingssyster. Så de nog närmare.

F: Vad har du för mål i framtiden?

S: Int nå raka mål egentligen. Men att om man sku vid 30 år sku ha nått någo i yrke. Karriären, att ha nån form av karriär.

F: Hurdan karriär skulle du vilja ha?

S: Att man sku vara ansvarig av nån avdelning eller int nu vara kanske nå högsta boss. Men nån avdelningschef, att ha under sig arbetare.

F: Hur tror du din framtid kommer att se ut?

S: Nu tror jag att mina mål kan uppås, enligt som de nu ser ut. Jag har bra möjligheter till de.

F: Är det viktigt för dig att veta vad du gör (skola, arbete) och kommer att göra?

S: Joo, att jag är nog sån som planerar ganska långt framåt. Så de nog viktigt att veta vad jag kommer att göra, till exempel vad jag gör nästa sommar.

F: Varför är det viktigt att veta vad man gör?

S: Jag är int så hemskt extempore. Just att om man ska ha nå resor eller så här så nu måst man veta de i tid. Speciellt när man är fastanställd så måst man kunna planera.

F: Vad gör dig lyckligast för tillfället?

S: Att ha ett sånt arbete som man trivs med och självklart ett bra förhållande.

F: Vad är du mest rädd för?

S: Att man blir sjuk och fattig.

Tema 4: Familj

F: Berätta hurdan familj du har.

S: Jag har mamma och pappa. Och sen har jag en store bror, en store syster och en tvilling syster.

F: Bor du hemma eller borta hemifrån?

S: Borta hemifrån.

F: Bor du ensam eller tillsammans med någon?

S: Bor tillsammans med min pojkvän.

F: Vad tycker du om att bo tillsammans med nån annan?

S: De ger en slags trygghet när de finns en annan person. Och de ju också.. sällskap. Ha nån tala med, ha nån att vara med och har nån att komma till.

F: Är familjen viktig för dig och isåfall varför?

S: Joo. Just vår familj har nära förhållanden till varandra, umgås mycket med varandra och har en öppen relation. Och de ger också en viss trygghet, om nånting går dåligt så vet man att man har nån som stöder.

F: Hurdan utbildning har dina föräldrar?

S: Min pappa är ingenjör och mamma har gått en ”Sihteeri opisto”.

F: Anser du att dina föräldrar eller syskon fungerar som dina förbilder?

S: Kanske int föräldrarna, men syskonen nog. Nu ser man när dom har gått före och lyckas i de och hört vad dom gör, så nu gör man kanske sen på samma sätt.

F: Arbetar dina föräldrar?

S: Pappa arbetar som VD i ett företag och mamma jobbar som sekreterare.

F: Stöder din familj dig och isåfall på vilket sätt?

S: Dom stöder ekonomiskt om jag behöver eller sen om jag behöver hjälp me hemmet så kan dom komma hjälpa bygga eller renovera.

F: Diskuterar dina föräldrar med dig om din utbildning, framtid, om livet?

S: Joo, nu frågar dom att vad jag kommer att göra.

F: Tycker du om att diskutera med dina föräldrar om dessa ovannämnda saker?

Bilaga 6 / 6(7)

S: Joo, för man får också nya synpunkter när man frågar deras åsikter.

Tema 5: Konsumtion

F: Tycker du om att shoppa?

S: Joo jag tycker om att shoppa.

F: Varför?

S: De bra terapi.. Nä, de trevligt att få nya saker.

F: Med vem brukar du shoppa?

S: Syskon eller ensam. Ganska sällan med vänner.

F: Påverkar dina vänner, familj och media på dina konsumtionsval? Och isåfall på vilket sätt?

S: På ett sätt jo, om man ska köpa större saker som bord, så då kan dom ges in åsikt och smak. Så att du int köper någo som du sen ångrar dig. Men till exempel kläder, så då bestämmer man nog själv.

F: Tycker att reklam påverkar dina val?

S: Joo, nu är jag ganska reklam offer. Om jag behöver nånting påriktit och de kommer reklam om de så köper jag de nog.

F: Hur ofta shoppas du i månaden annat än mat..?

S: Kanske en gång. Jag shoppas int hemskt mycke för tillfälle.

F: Kan du nångång köpa sånt som du inte har planerat att du ska köpa?

S: Nää. Jag vet ganska klart vad jag ska köpa.

F: Stöder dina föräldrar dig ekonomiskt?

S: Joo.

F: Hur ofta och hur säkert stöder dina föräldrar dig ekonomiskt?

S: 100 procent säkert.

F: Är det viktigt för dig att ha pengar?

S: Joo, mycket viktigt. Man är ändå såpass gammal att man int vill gå fråga föräldrarna efter pengar. De viktigt att du klarar dig själv med dina egna pengar.

Bilaga 6 / 7(7)

F: Har du någon viss idol som du skulle vilja vara? Någon känd person, kanske.

S: Nää, de finns ingen. Nå kända personers liv så vet man int hur de går ut på. Exempelvis Madonna, så hennes liv skulle jag int villa ha, de int så hemskt enkelt.

F: Finns det någon produkt som du skulle inte kunna leva utan? Vilken och varför?

S: Oj, de finns mycket som jag int sku kunna leva utan. Först sku jag int kunna leva utan Tv, hygienprodukter, mat och all elektronik. Dator behöver man kanske int.

F: Vad anser du om konsumtion? Tycker du det är bra att människor konsumerar?

S: Joo, för att om man int konsumerar så då.. Ja då blir de dålit till alla om ingen konsumerar.

F: Vad menar du med det?

S: Nå nu när man talar om arbetskraft och arbetslösheten, så om int människor konsumerar så ingen säljer, degår int framåt. De måst fungera, om människor slutar äta mat till exempel så då blir bönderna utan lön. Så att samhälle ska fungera.

F: Hurdana konsumtionsvanor har din familj?

S: Mamma handlar mat och möbler. Medan pappa tittar lite på sidan om. Sen när dom är utomlands så handlar dom mera kläder. Storesystem köper ganska så där måttligt, då när hon behöver någo till någo tillfälle så köper hon. Men att hon shoppar int varje dag nånting onödigt. Samma gäller min tvillingssyster. Storebror.. hmm.. jag vet int.. Kläder nä, men han har större saker som båt, ”mönkijä” och jetski och sånt.

F: Hurdana konsumtionsvanor anser du att du själv har?

S: De kiva att få nånting nytt varje månad, men att de int ett måsta på. De också lite att hur man har pengar och om pengarna räcker till. De viktigaste är att få mat och räkningarna betalda, och dessutom får litet till spar. Om jag sparar till exempel till en Sverige kryssning så då vet jag att jag shoppar där i Sverige i stället för i Finland. Jag är ändå såpass materialistisk människa så för mig är det viktigt att ha matbord, man ska ha de som man normalt behöver.